

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

Prijedlog Zakona broj _____

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA**

Zagreb, prosinac 2009.

KONAČNI PRIJEDLOG

ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

Prvi dio
OPĆE ODREDBE

Glava I.
TEMELJNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju se nadležnost, sastav suda i pravila postupka na temelju kojih upravni sudovi odlučuju o zakonitosti odluka i postupanja javnopravnih tijela, o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka (u daljnjem tekstu: upravni spor).

Cilj Zakona

Članak 2.

(1) Cilj je ovoga Zakona osigurati sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela.

(2) Javnopravnim tijelom u smislu ovog Zakona smatra se tijelo državne uprave i drugo državno tijelo, tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravna osoba koja ima javnu ovlast i pravna osoba koja obavlja javnu službu (pružatelj javnih usluga).

Predmet upravnog spora

Članak 3.

(1) Predmet upravnog spora jesu :

1. ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu i obvezi u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek te odlučivanje o pravu, obvezi i pravnom interesu stranke;

2. ocjena zakonitosti postupanja javnopravnog tijela kojim je povrijeđeno pravo, obveza ili pravni interes stranke protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redoviti praviti lijek;

3. ocjena zakonitosti propuštanja javnopravnog tijela da u zakonom propisanom roku odluči o zahtjevu ili redovitom pravnom lijeku stranke ili postupi prema propisu te odlučivanje o pravu, obvezi i pravnom interesu stranke;

4. ocjena zakonitosti sklapanja, raskidanja i izvršavanja upravnog ugovora.

(2) Predmet upravnog spora je i ocjena zakonitosti općeg akta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koja ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu (u daljnjem tekstu: opći akt).

Iznimke od vođenja upravnog spora

Članak 4.

(1) Upravni spor ne može se voditi u stvarima u kojima je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora.

(2) Upravni spor ne može se voditi o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela, ali se može voditi o zakonitosti takve odluke, granicama ovlasti i svrsi radi koje je ovlast dana.

(3) Upravni spor ne može se voditi protiv postupovne odluke javnopravnog tijela, već se takva odluka može pobijati tužbom protiv odluke o glavnoj stvari, ako zakonom nije drukčije propisano.

Načelo zakonitosti

Članak 5.

U upravnom sporu sud odlučuje na temelju zakona.

Načelo izjašnjavanja stranke

Članak 6.

(1) Prije donošenje presude sud će svakoj stranci dati mogućnost izjasniti se o zahtjevima i navodima drugih stranaka te o svim činjenicama i pravnim pitanjima koja su predmet upravnog spora.

(2) Sud može odlučiti u upravnom sporu bez davanja stranci mogućnosti da se izjasni samo u slučajevima propisanim zakonom.

Načelo usmene rasprave

Članak 7.

(1) U upravnom sporu sud odlučuje na temelju usmene, neposredne i javne rasprave.

(2) Sud može odlučiti u upravnom sporu bez održavanja rasprave samo u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Načelo učinkovitosti

Članak 8.

Sud će upravni spor provesti brzo i bez odugovlačenja, uz izbjegavanje nepotrebnih radnji i troškova, onemogućit će zlouporabu prava stranaka i drugih sudionika u sporu te će odluku donijeti u razumnom roku.

Načelo pomoći neukoj stranci

Članak 9.

Sud će voditi brigu o tome da neznanje i neukost stranke i drugih sudionika u upravnom sporu ne bude na štetu prava koja imaju na temelju zakona.

Obveznost sudskih odluka

Članak 10.

- (1) Pravomoćna presuda suda obvezna je za stranke u upravnom sporu i njihove pravne slijednike.
- (2) Pravomoćna presuda suda kojom se odlučuje o zakonitosti općeg akta obvezna je za sve.

Službena upotreba jezika i pisma

Članak 11.

- (1) Upravni spor vodi se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.
- (2) Stranke i drugi sudionici u upravnom sporu imaju pravo pred sudom upotrebljavati svoj jezik uz ovlaštenog prevoditelja. Te se stranke mogu odreći prava na prevođenje ako izjave da znaju hrvatski jezik. Troškovi prevođenja terete stranku na koju se odnose, ako zakonom nije drukčije propisano.

Glava II.

NADLEŽNOST I SASTAV SUDA

Nadležnost

Članak 12.

- (1) Upravne sporove (u daljnjem tekstu: spor) rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud).
- (2) Upravni sudovi odlučuju:
  1. o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela;

2. o tužbama protiv postupanja javnopravnih tijela;
3. o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku;
4. o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora;
5. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

(3) Visoki upravni sud odlučuje:

1. o žalbama protiv presuda upravnih sudova i rješenja upravnih sudova protiv kojih je dopuštena žalba;
2. o zakonitosti općih akata;
3. o sukobu nadležnosti između upravnih sudova;
4. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

Mjesna nadležnost

Članak 13.

- (1) Za rješavanje u sporu mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište odnosno sjedište, ako zakonom nije drukčije propisano. Ako tužitelj nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na području kojeg tužitelj ima boravište.
- (2) Ako tužitelj nema prebivalište, boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ili je postupilo ima sjedište .
- (3) U sporovima koji se odnose na nekretninu ili na pravno pitanje koje je povezano s nekim mjestom, mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg se nalazi ta nekretnina ili mjesto s kojim je povezano to pravno pitanje.
- (4) U sporovima koji se odnose na upravne ugovore mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg se nalazi sjedište javnopravnog tijela koje je stranka ugovora.
- (5) U sporovima koji se odnose na brodove i zrakoplove hrvatske državne pripadnosti ili u stvarima u kojima je povod za vođenje spora nastao na brodu ili zrakoplovu hrvatske državne pripadnosti mjesno je nadležan upravni sud prema matičnoj luci broda ili zrakoplova.
- (6) Sukob mjesne nadležnosti između upravnih sudova na prijedlog stranke ili suda bez odgode rješava Visoki upravni sud.
- (7) U slučaju spriječenosti nadležnog upravnog suda za rješavanje određenog upravnog spora Visoki upravni sud će na prijedlog stranke ili suda odrediti koji će sud preuzeti rješavanje spora.

Sastav suda

Članak 14.

(1) Upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca, osim u slučajevima propisanim stavkom 2. ovoga članka.

(2) U upravnom sudu sudac pojedinac odlučuje:

1. o tužbama protiv pojedinačne odluke javnopravnog tijela donesene neposrednim rješavanjem u upravnom postupku, osim kad je upravna stvar zbog javnog interesa neposredno riješena jer je to bilo nužno za poduzimanje hitnih mjera radi zaštite života i zdravlja ljudi ili imovine veće vrijednosti;

2. o tužbama u predmetima koji se rješavaju na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu;

3. o tužbama protiv postupanja ili zbog propuštanja postupanja javnopravnog tijela.

(3) Visoki upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca, osim o zakonitosti općih akata kada odlučuje u vijeću od pet sudaca.

Izuzeće

Članak 15.

(1) Sudac ne može odlučivati niti sudjelovati u sporu:

1. ako je sam stranka, zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke ili ako je sa strankom u odnosu suovlaštenika ili suobveznika;

2. ako mu je stranka ili zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj do četvrtog stupnja, ili mu je bračni drug, izvanbračni drug ili srodnik po tazbini do drugog stupnja, bez obzira na to je li brak prestao ili nije;

3. ako je skrbnik, posvojitelj ili posvojenik stranke, njezina zakonskog zastupnika ili opunomoćenika;

4. ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke u upravnom postupku ili prvostupanjskom upravnom sporu;

5. ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost.

(2) Čim sudac sazna da postoji koji od razloga za izuzeće, prekinut će svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda, koji će rješenjem odlučiti o izuzeću suca i odrediti drugog suca.

(3) Izuzeće suca može tražiti i stranka.

Glava III.
STRANKE U UPRAVNOM SPORU I NJIHOVO ZASTUPANJE

Stranke u upravnom sporu

Članak 16.

Stranke u sporu su tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba.

Tužitelj

Članak 17.

- (1) Tužitelj je fizička ili pravna osoba koja smatra da su joj prava i pravni interesi povrijeđeni pojedinačnom odlukom, postupanjem javnopravnog tijela odnosno propuštanjem donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku ili sklapanjem, raskidom ili izvršavanjem upravnog ugovora.
- (2) Tužitelj može biti osoba koja nema pravne osobnosti ili skupina osoba ako su pojedinačnom odlukom ili postupanjem javnopravnog tijela povrijeđena njihova prava i pravni interesi.
- (3) Tužitelj može biti javnopravno tijelo koje je sudjelovalo ili je trebalo sudjelovati u donošenju odluke, postupanju ili sklapanju upravnog ugovora.
- (4) Tužitelj može biti i državno tijelo ovlašteno zakonom.

Tuženik

Članak 18.

Tuženik je javnopravno tijelo koje je donijelo ili propustilo donijeti pojedinačnu odluku, postupilo ili propustilo postupiti odnosno koje je stranka upravnog ugovora.

Zainteresirana osoba

Članak 19.

- (1) Zainteresirana osoba je svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, postupanje ili propuštanje postupanja javnopravnog tijela odnosno sklapanje, raskid ili izvršavanje upravnog ugovora povrijedilo njezino pravo ili pravni interes.
- (2) Zainteresirana osoba je i javnopravno tijelo koje smatra da sudska odluka može imati učinak na prava i pravne interese koje to javnopravno tijelo štiti na temelju zakona.
- (3) Sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke pozvati zainteresiranu osobu da sudjeluje u sporu.
- (4) Zainteresirana osoba može se uključiti u spor u svakom trenutku.

(5) Sud će bez odgode obavijestiti sve stranke o uključivanju zainteresirane osobe u spor.

Poduzimanje radnji u upravnom sporu

Članak 20.

(1) Tužitelj i zainteresirana osoba mogu poduzimati radnje u sporu ako su potpuno poslovno sposobni odnosno u granicama svoje poslovne sposobnosti.

(2) Za tužitelja ili zainteresiranu osobu radnje u sporu može poduzimati osoba ovlaštena za zastupanje, zajednički predstavnik i zajednički opunomoćenik skupine osoba.

(3) Za tuženika radnje u sporu može poduzimati službena osoba javnopravnog tijela koja je donijela ili propustila donijeti odluku, postupila ili propustila postupiti te druga osoba određena propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela. Za poduzimanje radnji u sporu čelnik tuženika može ovlastiti drugu službenu osobu javnopravnog tijela. Tijela državne uprave i druga državna tijela po punomoći čelnika može zastupati državno odvjetništvo.

(4) Radnja u sporu koju poduzima osoba ovlaštena za zastupanje ima isti pravni učinak kao da je poduzima i sama stranka.

(5) Sud može, kada to smatra korisnim za razrješenje spora, pozvati tužitelja ili zainteresiranu osobu koje zastupa osoba ovlaštena za zastupanje da se osobno odazovu i izjasne o određenim činjenicama.

(6) Na poslovnu sposobnost fizičke osobe na odgovarajući se način primjenjuju odredbe kojima je uređena poslovna sposobnost fizičke osobe u parničnom postupku.

Zastupanje tužitelja i zainteresirane osobe

Članak 21.

Osoba ovlaštena za zastupanje tužitelja i zainteresirane osobe u sporu je zakonski zastupnik, privremeni zastupnik, zajednički predstavnik i opunomoćenik. Osoba ovlaštena za zastupanje dužna je pri prvoj radnji u sporu podnijeti dokaz o ovlasti za zastupanje stranke.

Drugi dio
PRVOSTUPANJSKI UPRAVNI SPOR

Glava I.
PODNOŠENJE TUŽBE

Pokretanje upravnog spora

Članak 22.

- (1) Spor se pokreće tužbom.
- (2) Tužbom se može zahtijevati:
  1. poništavanje ili oglašivanje ništavom pojedinačne odluke;
  2. donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku;
  3. postupanje koje je tuženik sukladno propisima ili pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti;
  4. oglašivanje ništetnim upravnog ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.
- (3) U slučaju propisanom stavkom 2. točkama 1. i 2. ovoga članka, tužbom se može zahtijevati da sud odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke.
- (4) Uz glavni zahtjev tužbom se može zahtijevati povrat stvari i naknada štete koju je počinio tuženik.
- (5) Spor se može pokrenuti nakon što je iscrpljena svaka druga zakonom propisana pravna zaštita.
- (6) Spor se smatra pokrenutim danom predaje tužbe sudu.

Sadržaj tužbe

Članak 23.

- (1) Tužba mora biti razumljiva i obvezno mora sadržavati:
  1. naziv suda kojem se podnosi,
  2. osobno ime odnosno naziv i adresu tužitelja,
  3. naziv tuženika,
  4. oznaku osporavane pojedinačne odluke ili upravnog ugovora odnosno opis postupanja ili obveze izvršenje kojih se zahtijeva,
  5. tužbeni zahtjev,
  6. opseg osporavanja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora,
  7. razloge za pokretanje spora u pogledu glavne stvari i sporednih traženja,
  8. činjenice i dokaze na kojima tužitelj temelji tužbeni zahtjev,

9. potpis tužitelja.

(2) Ako se u sporu traži povrat stvari ili naknada štete, zahtjev u svezi sa stvarima i visinom pretrpljene štete mora biti sadržan u tužbi.

(3) Ako tužitelj nema prebivalište odnosno boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, u tužbi je obavezan naznačiti opunomoćenika ili opunomoćenika za primanje pismena.

(4) Tužbi treba priložiti izvornik ili preslik osporene pojedinačne odluke, upravnog ugovora ili dokaz o postupanju. Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja u propisanom roku, tužbi treba priložiti i dokaz o trenutku pokretanja upravnog postupka odnosno podnošenja zahtjeva za postupanjem.

(5) Uz tužbu se podnosi prijepis tužbe i priloga za tuženika i, ako ih ima, za svaku zainteresiranu osobu.

Rok za podnošenje tužbe

Članak 24.

(1) Tužba se podnosi sudu u roku 30 dana od dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje.

(2) Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili propuštanja postupanja u propisanom roku tužba se sudu podnosi najranije osam dana nakon protoka propisanog roka.

(3) Ako pojedinačna odluka nije dostavljena stranci sukladno propisanim pravilima o dostavi, tužba se može podnijeti u roku 90 dana od dana kad je stranka saznala ili je mogla saznati za odluku.

(4) Ako pojedinačna odluka u uputi o pravnom lijeku sadržava dulji rok za pokretanje spora od roka propisanog zakonom, tužba se može podnijeti u roku navedenom u uputi o pravnom lijeku.

(5) Ako pojedinačna odluka sadržava uputu o pravnom lijeku u kojoj je pogrešno navedeno da tužba nije dopuštena, tužba se može podnijeti u roku 90 dana od dana kad je stranka saznala ili mogla saznati za mogućnost podnošenja tužbe.

Predaja tužbe

Članak 25.

(1) Tužba se predaje nadležnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom odnosno dostavlja elektronički.

(2) Kad je tužba upućena poštom preporučeno ili predana ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga, dan predaje pošti odnosno ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga smatra se danom predaje sudu.

(3) Tužba dostavljena elektronički smatra se predanom u trenutku kad je zabilježena na poslužitelju za slanje elektroničkih poruka. Takva tužba treba biti ovjerena elektroničkim potpisom sukladno zakonu. Sud će bez odgode elektroničkim putem pošiljatelju potvrditi

primitak tužbe.

(4) Smatra se da je tužba podnesena u roku i kad je u roku predana nenadležnom sudu ili tuženiku.

Odgodni učinak tužbe

Članak 26.

(1) Tužba nema odgodni učinak, osim kad je to zakonom propisano.

(2) Sud može odlučiti da tužba ima odgodni učinak ako bi se izvršenjem pojedinačne odluke ili upravnog ugovora tužitelju nanijela šteta koja bi se teško mogla popraviti, ako zakonom nije propisano da žalba ne odgađa izvršenje pojedinačne odluke, a odgoda nije protivna javnom interesu.

Glava II.

POSTUPANJE SUDA PO TUŽBI

Postupanje suda nakon primitka tužbe

Članak 27.

Nakon primitka tužbe sud će ispitati nadležnost za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postojanje pretpostavki za vođenje spora.

Ocjenjivanje nadležnosti

Članak 28.

(1) Sud ocjenjuje nadležnost prema podacima iz tužbe i činjenicama koje su mu poznate.

(2) Ako sud utvrdi da je nadležan drugi sud, rješenjem će se oglasiti nenadležnim, ustupit će tužbu nadležnom sudu i o tome obavijestiti podnositelja.

(3) Ako se tijekom spora promijene okolnosti na kojima je utemeljena nadležnost suda, sud koji je bio nadležan u vrijeme podnošenja tužbe zadržava nadležnost za vođenje spora.

Ocjenjivanje urednosti tužbe

Članak 29.

(1) Ako tužba ne sadržava propisane dijelove ili je nerazumljiva, pozvat će se tužitelj da u određenom roku otkloni nedostatke tužbe i upozorit će se na posljedice koje će nastati ako ne postupi po traženju suda.

(2) Ako tužitelj u ostavljenom roku ne otkloni naznačene nedostatke tužbe, a oni su takvi da sprječavaju rad suda, sud će rješenjem odbaciti tužbu kao neurednu, ako ne nađe da je

osporena pojedinačna odluka ništava ili upravni ugovor ništetan. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba.

Ocjenjivanje pretpostavki za vođenje upravnog spora

Članak 30.

Sud će rješenjem odbaciti tužbu, jer ne postoje pretpostavke za vođenje spora, ako utvrdi:

1. da je tužba podnesena nepravovremeno ili prijevremeno;
2. da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo ili pravni interes tužitelja;
3. da protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskorišten redovit pravni lijek;
4. da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora;
5. da već postoji pravomoćna odluka donesena u upravnom sporu u istoj stvari;
6. da je tužba podnesena protiv postupovne odluke, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

Rješavanje o tužbenom zahtjevu

Članak 31.

- (1) Sud odlučuje u granicama tužbenog zahtjeva, ali nije vezan razlozima tužbe.
- (2) Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništetnosti upravnog ugovora sud pazi po službenoj dužnosti.

Dostava tužbe

Članak 32.

- (1) Sud tužbu sa svim priložima dostavlja na odgovor tuženiku i zainteresiranim osobama.
- (2) Sud određuje rok za odgovor na tužbu prema okolnostima slučaja koji ne može biti kraći od osam niti dulji od 30 dana.
- (3) U odgovoru na tužbu tuženik se treba izjasniti o zahtjevima i navodima tužbe te predložiti dokaze kojima potkrepljuje svoje navode. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan priložiti sve dokaze kojima raspolaže.
- (4) Odgovor na tužbu predaje se prema pravilima o predaji podnesaka. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan sudu dostaviti sve spise koji se odnose na predmet spora. Ako tuženik ne dostavi sve spise predmeta ili izjavi da ih ne može dostaviti, sud može riješiti spor i bez spisa predmeta.

Utvrđivanje činjeničnog stanja i dokazi

Članak 33.

- (1) Sud slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice.
- (2) Sud uzima u obzir činjenice utvrđene u postupku donošenja osporene odluke, kojima nije vezan, i činjenice koje je sam utvrdio.
- (3) Stranke mogu predlagati koje činjenice treba utvrditi te dokaze kojima se one mogu utvrditi, ali sud nije vezan tim prijedlozima.
- (4) Dokazi su isprave, saslušanje stranaka, iskaz svjedoka, mišljenje i nalaz vještaka, očevid i druga dokazna sredstva.
- (5) Sud izvodi dokaze prema pravilima kojima je uređeno dokazivanje u parničnom postupku.

Prava i obveze stranaka u upravnom sporu

Članak 34.

- (1) Stranke su obvezne u tužbi i odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za njihovo utvrđivanje i izjasniti se o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka.
- (2) Sud može od stranke zatražiti izjašnjenje o određenim pitanjima koja se odnose na činjenice te predlaganje dokaza koji podupiru njene tvrdnje. U tu joj svrhu sud može odrediti primjereni rok.
- (3) Sud može od stranke zatražiti da u primjerenom roku dopuni i obrazloži svoje podneske, dostavi isprave i druge dokaze koji se mogu koristiti u sporu. Ako stranka u određenom roku ne dostavi sudu tražena dokazna sredstva, sud ih može pribaviti prema pravilima kojima je uređeno pribavljanje dokaza u parničnom postupku.

Obveza dostave isprava kojima raspolažu javnopravna tijela

Članak 35.

- (1) Na zahtjev suda javnopravna tijela dostavit će isprave kojima raspolažu.
- (2) Javnopravna tijela navest će koje se isprave ili dijelovi isprava smatraju tajnom prema zakonima o zaštiti i tajnosti podataka te u njih stranke ne mogu imati uvid.

Rješavanje upravnog spora bez rasprave

Članak 36.

Sud može presudom riješiti spor bez rasprave:

1. ako je tuženik priznao tužbeni zahtjev u cijelosti;

2. u predmetu u kojem se rješava na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu;
3. ako utvrdi da pojedinačna odluka, postupanje ili upravni ugovor sadržava nedostatke koji sprječavaju ocjenu njihove zakonitosti;
4. ako tužitelj osporava samo primjenu materijalnog prava, činjenice su nesporne, a stranke u tužbi ili u odgovoru na tužbu izričito ne zahtijevaju održavanje rasprave.

Glava III. RASPRAVA

Zakazivanje rasprave

Članak 37.

- (1) Ročište za raspravu zakazuje predsjednik vijeća ili sudac pojedinac.
- (2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac na ročište poziva stranke te svjedoke i vještake.
- (3) U pozivu će se navesti da se presuda može donijeti i bez nazočnosti stranke u raspravi. Strankama se poziv mora uručiti najkasnije osam dana prije održavanja ročišta na koje su pozvane.

Javnost rasprave

Članak 38.

- (1) Rasprava je javna.
- (2) Ako to zahtijevaju razlozi zaštite privatnosti, tajnosti podataka i drugi zakonom propisani razlozi sud će isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio.
- (3) O isključenju javnosti odlučuje se rješenjem .

Tijek rasprave

Članak 39.

- (1) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac otvara raspravu i objavljuje predmet raspravljanja.
- (2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerava jesu li uredno pozvane i jesu li opravdale svoj izostanak.
- (3) Ako stranka ili drugi sudionik spora bez opravdanog razloga ne dođu na ročište, rasprava se može održati i bez njihove prisutnosti.

- (4) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac rukovodi raspravom.
- (5) Kada sud ocijeni da je o predmetu raspravljeno dovoljno da se može donijeti presuda, rasprava se zaključuje, a vijeće povlači na vijećanje i glasovanje. Rasprava se može ponovo otvoriti ako je to potrebno radi razjašnjenja pojedinih važnih pitanja.
- (6) O raspravi se vodi zapisnik.

Glava IV.

RADNJE U UPRAVNOM SPORU

Proširenje tužbenog zahtjeva

Članak 40.

- (1) Tužitelj može proširiti tužbeni zahtjev do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda.
- (2) Proširenje tužbenog zahtjeva mora biti u okviru istoga predmeta spora.
- (3) Kad dopusti proširenje tužbenog zahtjeva, sud će odrediti vrijeme potrebno za pripremu tuženika i zainteresiranih osoba za raspravu.

Povlačenje tužbe

Članak 41.

- (1) Tužitelj može povući tužbu sve do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda. Povlačenje tužbe ne može se opozvati.
- (2) Ako tužitelj u roku koji mu je za to određen ne postupi po zahtjevu suda, pri čemu je poučen o pravnim posljedicama propuštanja, tužba se smatra povučenom.
- (3) Pri povlačenju tužbe sud će obustaviti spor.

Priznanje tužbenog zahtjeva

Članak 42.

- (1) Ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom spora prizna tužbeni zahtjev u cijelosti, sud će presudom riješiti spor.
- (2) Ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom spora prizna tužbeni zahtjev u jednom djelu, sud će nastaviti voditi spor samo o spornim dijelovima tužbenog zahtjeva.

Postupanje prema tužbenom zahtjevu u tijeku upravnog spora

Članak 43.

- (1) Ako tuženik u tijeku spora u cijelosti postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će obustaviti spor.
- (2) Ako tuženik u tijeku spora djelomično postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će o preostalom dijelu zahtjeva nastaviti voditi spor.

Prethodno pitanje

Članak 44.

- (1) Kad odluka suda u sporu ovisi o pravnom pitanju koje čini samostalnu pravnu cjelinu, a o kojem drugi sud ili nadležno javnopravno tijelo nije odlučilo (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje, ako zakonom nije drukčije propisano, ili prekinuti spor do donošenja odluke o prethodnom pitanju.
- (2) Odluka suda o prethodnom pitanju ima pravni učinak samo u upravnom sporu u kojem je to pitanje riješeno.

Prekid upravnog spora

Članak 45.

- (1) Sud će rješenjem prekinuti spor:
  1. do pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu;
  2. kad je to propisano zakonom.
- (2) Sud rješenjem može prekinuti spor:
  1. dok se ne odluči o prethodnom pitanju ako je postupak o prethodnom pitanju pokrenut pred sudom ili nadležnim javnopravnim tijelom;
  2. dok Visoki upravni sud ne odluči o zakonitosti općeg akta koji se u konkretnom slučaju primjenjuje;
  3. kad je to propisano zakonom.
- (3) Protiv rješenja o prekidu spora može se podnijeti žalba.
- (4) Za trajanja prekida spora prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje radnji u sporu te sud ne može poduzimati nikakve radnje.
- (5) Čim prestanu razlozi prekida, sud će donijeti rješenje o nastavku spora na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti. Rokovi koji su zbog prekida spora prestali teći počinju iznova teći od dostave rješenja o nastavku spora.

Obustava upravnog spora

Članak 46.

(1) Sud će rješenjem obustaviti spor i odlučiti o troškovima spora:

1. kad tužitelj umre ili prestane postojati u sporu o pravima koja ne prelaze na njegove nasljednike odnosno pravne sljednike;

2. kad nastupe razlozi propisani člankom 41. stavcima 1. i 2., člankom 43. stavkom 1., člankom 68. stavkom 2. ili člankom 88. ovoga Zakona.

(2) Rješenje o obustavi spora sud će dostaviti svim strankama u sporu te nasljednicima odnosno pravnim sljednicima tužitelja koji je umro ili prestao postojati, nakon što oni budu utvrđeni.

(3) Sud će nasljednicima umrlog tužitelja, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, postaviti privremenog zastupnika kojemu će dostaviti rješenje o obustavi spora, ako ocijeni da bi ostavinski postupak mogao dulje trajati.

(4) Kad je pravna osoba prestala postojati, sud će rješenje o obustavi spora dostaviti drugim strankama i pravnom sljedniku tužitelja nakon što on bude utvrđen.

(5) Protiv rješenja o obustavi spora stranka može podnijeti žalbu. Dok se postupak po žalbi o obustavi spora ne završi, na rokove za poduzimanje radnji te na prava stranaka na odgovarajući način primijenit će se pravila o prekidu spora.

Privremene mjere

Članak 47.

(1) Sud može na prijedlog stranke izdati privremenu mjeru ako je to nužno kako bi se izbjegla teška i nepopravljiva šteta.

(2) O privremenoj mjeri sud odlučuje rješenjem.

(3) Protiv rješenja o privremenoj mjeri može se uložiti žalba.

Ogledni spor

Članak 48.

(1) Ako je u deset ili više prvostupanjskih upravnih sporova predmet tužbe iste pravne i činjenične prirode, sud može rješenjem odlučiti koji će predmet riješiti u oglednom sporu. U ostalim predmetima sud će rješenjem prekinuti spor.

(2) Nakon pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu sud će nastaviti voditi prekinute sporove uz primjenu dokaza koji su provedeni u oglednom sporu.

(3) Na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu sud može riješiti spor pokrenut nakon pravomoćnosti te presude bez vođenja rasprave, ali nakon omogućivanja strankama da se o tome izjasne.

Podnesci

Članak 49.

- (1) Podnesci se dostavljaju u pisanom ili elektroničkom obliku.
- (2) Podnesak mora biti razumljiv te sadržavati sve što je potrebno da bi se u svezi s njim moglo postupiti, osobito oznaku suda, osobno ime odnosno naziv i adresu stranke i osoba ovlaštenih za zastupanje, predmet spora, sadržaj izjave te potpis. Podnesak dostavljen elektronički treba biti ovjeren elektroničkim potpisom sukladno zakonu.
- (3) Ako podnesak nije razumljiv ili ne sadržava sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sud će podnositelju naložiti da podnesak ispravi odnosno dopuni i za to mu odrediti primjereni rok. Ako se nedostaci u roku ne otklone, a po podnesku se ne može postupiti, smatrat će se da podnesak nije niti podnesen.
- (4) Podnesak dostavljen elektroničkim putem smatra se predanim sudu u trenutku kad je zabilježen na poslužitelju za slanje takvih poruka. Sud će bez odgode elektroničkim putem pošiljatelju potvrditi primitak podneska.
- (5) Ako sud iz tehničkih razloga ne može pročitati podnesak u elektroničkom obliku, o tome će obavijestiti pošiljatelja i pozvati ga da u roku koji je za to određen pošalje podnesak u ispravnom elektroničkom obliku ili da ga dostavi na drugi način. Ako pošiljatelj to ne učini u roku, smatrat će se da podnesak nije niti podnesen.
- (6) Izjava koja se daje podneskom može se sudu dati i usmeno na zapisnik.

Dostava

Članak 50.

- (1) Dostava se obavlja prema pravilima kojima je uređena dostava u općem upravnom postupku.
- (2) Dostava elektroničkim putem obaviti će se samo na zahtjev ili uz izričit pristanak stranke ili drugog sudionika spora. Dostava elektroničkim putem smatra se obavljenom u trenutku kad je odluka ili drugi akt suda zabilježen na poslužitelju za primanje takvih poruka.
- (3) Dostava osobi ovlaštenoj za zastupanje ili opunomoćeniku za primanje pismena smatra se dostavom stranci.

Rokovi

Članak 51.

- (1) Ako rokovi nisu propisani ovim Zakonom, određuje ih sud prema okolnostima slučaja. Sud rokove određuje na dane ili određenim datumom.
- (2) Kad je rok određen na dane, dan kada je dostava izvršena odnosno dan u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka ne uračunava se u rok, već se početak roka računa od sljedećeg dan.

(3) Nedjelje, blagdani i neradni dani ne utječu na početak i tijekom roka. Kad zadnji dan roka pada u nedjelju, na blagdan ili drugi dan kada sud ne radi, rok istječe prvog sljedećeg radnog dana.

Povrat u prijašnje stanje

Članak 52.

(1) Ako stranka propusti ročište ili rok za poduzimanje neke radnje u sporu i zbog toga izgubi pravo poduzeti tu radnju, sud će toj stranci na njezin prijedlog dopustiti naknadno obavljanje radnje samo ako ocijeni da postoje opravdani razlozi za propuštanje.

(2) Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se sudu kod kojeg je trebalo obaviti propuštenu radnju u roku 15 dana od dana kad je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, a ako je stranka tek kasnije saznala za propuštanje, od dana kad je za to saznala. Nakon proteka 90 dana od propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

(3) Ako se povrat u prijašnje stanje traži zbog propuštanja roka za poduzimanje radnje, predlagatelj je dužan istodobno s podnošenjem prijedloga obaviti i propuštenu radnju.

(4) O prijedlogu za povrat u prijašnje stanje sud odlučuje rješenjem, a ako prijedlog usvoji, spor se vraća u ono stanje u kojem se nalazio prije propuštanja te se poništavaju sve odluke koje je sud zbog propuštanja donio.

(5) Neće se dopustiti povrat u prijašnje stanje ako je propušten rok za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje ili ako je propušteno ročište određeno u povodu prijedloga za povrat u prijašnje stanje.

Razgledavanje spisa predmeta

Članak 53.

(1) Stranke imaju pravo obavijestiti se o tijeku spora i razgledati spis te o svom trošku umnožiti akte iz spisa, osim zapisnika o vijećanju i glasovanju i drugih akata koji su označeni određenim stupnjem tajnosti. Nacrti sudskih odluka i pripremni tekstovi izrađeni tijekom rada na predmetu nisu sastavni dio spisa.

(2) Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti ako je to nužno radi zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa trećih osoba.

(3) Razgledavanje spisa predmeta odobrava predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac.

(4) Pristup elektroničkom spisu može se odobriti i elektroničkim putem.

Održavanje reda

Članak 54.

(1) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac brine se o održavanju reda tijekom spora.

(2) Osobi koja sudjeluje u sporu te u podnesku ili na raspravi vrijeđa sud, stranku ili drugog sudionika spora, ometa rad suda ili ne postupa po uputama suda za održavanje reda, sud može izreći, opomenu, novčanu kaznu ili udaljenje sa rasprave prema pravilima kojima su uređene zaštita suda, stranaka i drugih sudionika od uvredljivih podnesaka i održavanje reda na glavnoj raspravi u parničnom postupku.

Glava V.

SUDSKE ODLUKE

Presuda

Članak 55.

- (1) O tužbenom zahtjevu koji se odnosi na glavnu stvar i sporedna traženja sud odlučuje presudom.
- (2) Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske.
- (3) Sud presudu donosi prema slobodnom uvjerenju te na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja.
- (4) Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja.

Donošenje presude

Članak 56.

- (1) Vijeće donosi presudu većinom glasova.
- (2) O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.

Odbijanje tužbenog zahtjeva

Članak 57.

- (1) Sud će odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan.
- (2) Sud će odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan i kada utvrdi da je u postupku koji je prethodio donošenju pojedinačne odluke bilo nedostataka, ali nisu utjecali na rješavanje predmeta postupka te ako utvrdi da je pojedinačna odluka zasnovana na zakonu, ali zbog drugih razloga od onih navedenih u odluci.

Usvajanje tužbenog zahtjeva

Članak 58.

- (1) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev, poništiti pobijanu odluku i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni.
- (2) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela ništava, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i oglasiti odluku ništavom.
- (3) Ako sud utvrdi da javnopravno tijelo nije u propisanom roku donijelo pojedinačnu odluku koju je prema propisima trebalo donijeti, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni. Tada će tuženiku narediti donošenje odluke i za to mu odrediti primjereni rok.
- (4) Ako sud utvrdi da tuženik nije postupio sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom ugovoru, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i narediti postupanje u primjerenom roku.
- (5) Ako sud utvrdi da je upravni ugovor ništetan, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i ugovor oglasiti ništetnim.
- (6) Ako sud utvrdi da je javnopravno tijelo nezakonito raskinulo upravni ugovor, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i poništiti odluku o raskidu upravnog ugovora.

Naknada štete i povrat stvari

Članak 59.

- (1) Sud će u okviru tužbenog zahtjeva odlučiti i o naknadi štete te povratu stvari.
- (2) Kad sud utvrdi da je upravni ugovor nezakonito raskinut ili ništetan, odlučit će i o naknadi štete.
- (3) Sud će odbiti tužbeni zahtjev u pogledu naknade štete i povrata stvari ako utvrdi da je tužitelj svojim postupanjem prouzročio štetu ili pridonio nastanku takve štete.

Sadržaj presude

Članak 60.

- (1) Presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.
- (2) Uvod sadržava:
  1. naznaku da se odluka izriče u ime Republike Hrvatske,
  2. naziv suda,
  3. ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća odnosno suca pojedinca i zapisničara,

4. ĩme i prezime ili naziv te adresu stranaka i osoba ovlaštenih za zastupanje,
5. kratku oznaku predmeta spora,
6. datum odluke.

(3) Izreka sadrŹava odluku suda.

(4) U obrazloŹenju sud izlaŹe zahtjeve stranaka, ĉinjenice koje su iznijele i dokaze koje su predloŹile, koje je ĉinjenice sud utvrđivao, zašto i kada ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud ĉe posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom spora.

(5) Uputom o pravnom lijeku stranka se obavješćuje moŹe li protiv presude podnijeti Źalbu, kojem sudu, u kojem roku i na koji naćin.

(6) Izvornik presude potpisuje predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac.

Objava presude

Ćlanak 61.

(1) Presuda se objavljuje na roćištu na kojem je rasprava zakljućena.

(2) Presudu objavljuje predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac.

(3) Predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac javno ĉe proćitati izreku i ukratko obrazloŹiti presudu.

(4) Pri objavi presude sud moŹe obavijestiti stranke da ĉe o troškovima odlučiti naknadno.

(5) Ako zbog sloŹenosti predmeta spora sud ne moŹe odlučiti odmah nakon zakljućenja rasprave, objava presude moŹe se odgoditi najviše osam dana od dana zakljućenja rasprave. Datum objave presude odredit ĉe se odmah.

Dostava presude

Ćlanak 62.

Presuda se dostavlja svim strankama u sporu.

Kad je u sporu odrŹana rasprava, presuda ĉe se strankama otpremiti u roku 15 dana od dana objave.

Pravomoćnost presude

Ćlanak 63.

(1) Prvostupanjska presuda postaje pravomoćna protekom roka za Źalbu, ako Źalba nije podnesena.

(2) Drugostupanjska presuda postaje pravomoćna danom donoŹenja.

Ispravljanje pogrešaka u presudi

Članak 64.

- (1) Pogreške u imenima i brojevima, očite pogreške u pisanju i računanju te druge očite pogreške sud može rješenjem ispraviti u svako doba. O ispravljanju presude sud može odlučiti bez izjašnjavanja stranaka.
- (2) Rješenje o ispravku prilaže se izvorniku i ovjerenim prijepisima presude.
- (3) Ako je presuda pohranjena u elektroničkom obliku, rješenje o ispravku pohranjuje se kao zasebna elektronička isprava.
- (4) Protiv rješenja o ispravku može se podnijeti žalba.

Rješenje

Članak 65.

- (1) O postupovnim pitanjima sud odlučuje rješenjem.
- (2) Rješenja koja se donose na raspravi objavljuje predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac.
- (3) Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak od trenutka objave. Rješenje doneseno izvan rasprave sud će strankama dostaviti pisanim ili elektroničkim putem. Rješenje u pisanom ili elektroničkom obliku prema strankama ima učinak od trenutka uredne dostave.
- (4) Pisani otpravak rješenja sadržava uvod i izreku. Rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo kad sud to smatra potrebnim. Ako je protiv rješenja dopuštena žalba, pisani otpravak rješenja mora sadržavati i uputu o pravnom lijeku.

Treći dio

PRAVNI LIJEKOVI

Glava I.

ŽALBA

Žalba protiv presude

Članak 66.

- (1) Protiv presude upravnog suda stranke mogu podnijeti žalbu zbog:
  1. bitne povrede pravila sudskog postupka;
  2. pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja u sporu;

3. pogrešne primjene materijalnog prava.

(2) Žalba se može podnijeti kada je upravni sud presudom sam odlučio o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke.

(3) Bitna povreda pravila sudskog postupka postoji kad upravni sud u tijeku spora nije primijenio ili je nepravilno primijenio odredbe ovog Zakona, a to je utjecalo na donošenje zakonite i pravilne presude.

(4) Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u sporu postoji kad je upravni sud kakvu odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio ili je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak.

(5) Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kad upravni sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio.

(6) Žalba ne odgađa izvršenje pobijane presude. Na prijedlog žalitelja Visoki upravni sud može odgoditi izvršenje pobijane presude.

Žalba protiv rješenja

Članak 67.

(1) Protiv rješenja upravnog suda žalba se može podnijeti samo kad je to propisano ovim Zakonom. Protiv rješenja Visokog upravnog suda žalba nije dopuštena.

(2) Žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja.

(3) U odlučivanju o žalbi protiv rješenja Visoki upravni sud poništiti će nezakonito rješenje. Na podnošenje i druga pitanja odlučivanja o žalbi protiv rješenja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o podnošenju i odlučivanju o žalbi protiv presude.

Odricanje od žalbe i povlačenje od žalbe

Članak 68.

(1) Stranka se može odreći prava na žalbu od objave presude, a ako presuda nije objavljena, od dostave prijepisa presude do isteka roka za podnošenje žalbe.

(2) Stranka može povući žalbu do donošenja drugostupanjske presude. U tom slučaju sud obustavlja spor.

(3) Odricanje od žalbe i povlačenje žalbe mora biti izričito i ne može se opozvati.

Sadržaj žalbe

Članak 69.

(1) Žalba treba sadržavati:

1. oznaku presude protiv koje se podnosi,

2. opseg osporavane prêsude,
  3. razloge zbog kojih se žalba podnosi,
  4. ostale podatke propisane člankom 49. stavkom 2. ovog Zakona.
- (2) Razlozi zbog kojih se žalba podnosi moraju biti detaljno obrazloženi.
  - (3) U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice.

Podnošenje žalbe

Članak 70.

- (1) Žalba se podnosi upravnom sudu koji je donio presudu u roku 15 dana od dana dostave presude.
- (2) Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sud i sve stranke u sporu.
- (3) Na predaju žalbe odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 25. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona.

Postupanje upravnog suda po žalbi

Članak 71.

- (1) Nepravovremenu žalbu ili žalbu podnesenu od neovlaštene osobe upravni sud će odbaciti rješenjem u roku 15 dana od njezina primitka.
- (2) Ako je žalba neuredna, upravni sud će u roku 15 dana od primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će žalbu rješenjem odbaciti kao neurednu.
- (3) Primjerak uredne žalbe upravni sud će u roku od osam dana dostaviti sa svim spisima Visokom upravnom sudu na odlučivanje.

Postupanje Visokog upravnog suda po žalbi

Članak 72.

- (1) Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti nepravovremenu žalbu, žalbu podnesenu od neovlaštene osobe odnosno neurednu žalbu ako je to propustio učiniti upravni sud.
- (2) Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti žalbu kao nedopuštenu ako ne postoji osnova za podnošenje žalbe određena člankom 66. stavcima 1. i 2. ovog Zakona.
- (3) Visoki upravni sud dostavit će žalbu svim strankama u sporu te zatražiti od njih da se u roku od osam dana očituju odgovorom na žalbu.
- (3) Odgovor na žalbu predaje se sukladno pravilima o predaji podnesaka.
- (4) Odgovor na žalbu Visoki upravni sud bez odgode će dostaviti žalitelju.

Razmatranje žalbe

Članak 73.

- (1) Visoki upravni sud ispituje prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je osporavana žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi. Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništivosti ugovora Visoki upravni sud pazi po službenoj dužnosti.
- (2) Visoki upravni sud o žalbi odlučuje na sjednici vijeća, bez održavanja rasprave.
- (3) Visoki upravni sud može održati raspravu ako to smatra potrebnim. Na zakazivanje i tijekom rasprave pred Visokim upravnim sudom na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o raspravi pred upravnim sudom. Odluka u sporu može se donijeti i ako na raspravu bez opravdanog razloga nije došla jedna stranka ili nisu došle obje uredno pozvane stranke.

Ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi

Članak 74.

- (1) Visoki upravni sud presudom će odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija ili da oni ne utječu na donošenje drukčije odluke.
- (2) Visoki upravni sud poništiti će prvostupanjsku presudu te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu pravila sudskog postupka, da je pogrešno ili nepotpuno utvrdio činjenično stanje ili da je pogrešno primijenio materijalno pravo.

Drugostupanjska presuda

Članak 75.

- (1) Na sadržaj presude Visokog upravnog suda odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude.
- (2) U obrazloženju presude Visoki upravni sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.
- (3) Visoki upravni sud presudu dostavlja strankama.

Glava II.

OBNOVA SPORA

Razlozi obnove

Članak 76.

(1) Spor okončan presudom obnovit će se na prijedlog stranke:

1. ako je konačnom presudom Europskog suda za ljudska prava odlučeno o povredi temeljnog ljudskog prava ili slobode na drukčiji način od presude suda;
2. ako se presuda temelji na prethodnom pitanju, a nadležni sud ili drugo javnopravno tijelo o tom je pitanju poslije odlučilo u bitnim točkama drukčije;
3. ako je do odluke suda došlo zbog kaznenog djela suca ili službenika suda;
4. ako se odluka suda temelji na ispravi koja je krivotvorena ili u kojoj je ovjeren neistinit sadržaj, ili ako se odluka suda temelji na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili stranke;
5. ako je u donošenju odluke sudjelovao sudac koji je prema članku 15. ovog Zakona morao biti izuzet.

(2) Prijedlog za obnovu spora podnosi se sudu koji je donio presudu najkasnije u roku 30 dana od dana kad je stranka saznala za razlog obnove. Nakon proteka jedne godine od pravomoćnosti presude obnova se ne može predložiti iz razloga propisanog točkom 5. stavka 1. ovoga članka.

(3) U prijedlogu se mora navesti:

1. oznaka presude donesene u sporu kojeg se obnova traži,
2. zakonska osnova obnove i dokazi koji je čine vjerojatnom,
3. dokazi da je prijedlog podnesen u zakonskom roku,
4. ostali podaci propisani člankom 49. stavkom 2. ovoga Zakona.

Postupak obnove

Članak 77.

(1) Sud će odbaciti prijedlog rješenjem ako utvrdi da je prijedlog podnijela neovlaštena osoba ili da je prijedlog nepravovremen ili da stranka nije učinila vjerojatnom postojanje zakonske osnove za obnovu.

(2) Ako sud ne odbaci prijedlog, dostavit će ga drugim strankama te ih pozvati da u roku od 15 dana odgovore na prijedlog.

(3) Ako se obnova dopusti, prijašnja odluka stavit će se izvan snage u cijelosti ili djelomično. Prijašnje postupovne radnje na koje ne utječu razlozi obnove neće se obnavljati. Presudom kojom se obnova dopušta odlučit će se o predmetu spora.

Glava III.

ZAHTEJEV ZA IZVANREDNO PREISPITIVANJE ZAKONITOSTI PRAVOMOĆNE PRESUDE

Podnošenje zahtjeva i odlučivanje

Članak 78.

- (1) Stranke u upravnom sporu, mogu zbog povrede zakona predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne sudske odluke upravnog suda ili Visokog upravnog suda.
- (2) Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne sudske odluke može podnijeti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u roku šest mjeseci od dana dostave pravomoćne sudske presude strankama. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovaj zahtjev može podnijeti i po službenoj dužnosti.
- (3) O zahtjevu odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od pet sudaca.
- (4) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske usvoji zahtjev može ukinuti presudu i vratiti predmet na ponovno rješavanje ili preinačiti presudu.

Četvrti dio

TROŠKOVI UPRAVNOG SPORA

Troškovi upravnog spora

Članak 79.

- (1) Troškove spora čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu spora. Troškovi spora obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba kojima je pravo na zakonom propisanu naknadu .
- (2) Svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je prouzročila svojim radnjama, osim ako zakonom nije drukčije propisano. Troškovi proizašli iz poduzimanja radnji po službenoj dužnosti suda predujmljuju se iz sredstava suda.
- (3) Stranka koja izgubi spor u cijelosti snosi sve troškove spora, ako zakonom nije drukčije propisano. Ako stranka djelomično uspije u sporu, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da se troškovi raspodjele razmjerno uspjehu u sporu.
- (4) Stranka koja je povukla tužbu, žalbu ili drugi prijedlog koji je prouzročio troškove drugim strankama snosi troškove i tim strankama.
- (5) Pri odlučivanju koji će se troškovi stranci nadoknaditi sud će uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebni radi vođenja spora.

Peti dio
IZVRŠENJE SUDSKIH ODLUKA

Izvršnost sudskih odluka

Članak 80.

- (1) Presuda postaje izvršna nakon dostave stranci, ako presudom nije određen drugi rok za izvršenje.
- (2) Rješenje postaje izvršno nakon objave odnosno dostave stranci, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Izvršenje presuda

Članak 81.

- (1) Izvršenje presude kojom je sud riješio stvar dužan je osigurati tuženik.
- (2) Kad je presudom poništena pojedinačna odluka tuženika, a stvar nije riješena, tuženik je obvezan postupiti sukladno izreci presude, najkasnije u roku 30 dana od dostave presude. Tuženik je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama suda.
- (3) Ako tuženik ne osigura izvršenje presude u određenom roku, tužitelj može zahtjevom za izvršenje od suda zahtijevati izvršenje presude.
- (4) Izvršenje se provodi prema pravilima kojima je uređeno izvršenje u općem upravnom postupku.

Izvršenje rješenja

Članak 82.

- (1) Rješenje izvršava sud koji je rješenje donio.
- (2) Izvršenje novčanih obveza određenih rješenjem provodi se u skladu s propisima kojima je uređeno sudsko izvršenje.

Šesti dio
OCJENA ZAKONITOSTI OPĆIH AKATA

Pokretanje postupka

Članak 83.

(1) Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osoba ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom ako je pojedinačnom odlukom javnopravnog tijela koja se temelji na općem aktu došlo do povrede njihova prava ili pravnog interesa. Zahtjev se podnosi u roku 30 dana od dostave odluke.

(2) Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud može pokrenuti po službenoj dužnosti ili na zahtjev suda.

Sadržaj i predaja zahtjeva

Članak 84.

(1) Zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta mora sadržavati:

1. osobno ime odnosno naziv i adresu podnositelja,
2. naziv osporenog općeg akta i naznaku njegova donositelja,
3. oznaku odredbi kojih se zakonitost osporava,
4. razloge nezakonitosti općeg akta,
5. potpis podnositelja.

(2) Podnositelj zahtjeva iz članka 83. stavka 1. ovoga Zakona mora u zahtjevu učiniti vjerojatnim da je primjenom općeg akta povrijeđeno njegovo pravo ili pravni interes.

(3) Zahtjev se predaje Visokom upravnom sudu odgovarajućom primjenom odredbi članka 25. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona.

Postupanje suda po zahtjevu

Članak 85.

(1) Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti zahtjev za ocjenu zakonitosti i o tome obavijestiti podnositelja ako utvrdi:

1. da akt koji se zahtjevom osporava nije opći akt;
2. da je akt koji se zahtjevom osporava propis kojeg je ocjena zakonitosti u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske;
3. da je zakonom osigurana druga zaštita od nezakonitosti općeg akta;
4. da je zahtjev podnijela neovlaštena osoba;
5. da je zahtjev nepravovremen.

(2) Sud može, do donošenja presude, rješenjem obustaviti izvršenje osporenog općeg akta. Rješenje o obustavi izvršenja objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Odlučivanje o zakonitosti općeg akta

Članak 86.

- (1) O zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud odlučuje na javnoj sjednici.
- (2) Visoki upravni sud može održati savjetodavnu raspravu ako ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima postupka, znanstvenicima i drugim stručnjacima.
- (3) Sud će presudom ukinuti opći akt, ili pojedine njegove odredbe, ako utvrdi da nije suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela.
- (4) Ukinuti opći akt prestaje važiti, odnosno ukinute odredbe općeg akta prestaju važiti danom objave presude Visokog upravnog suda u „Narodnim novinama“.

Zahtjev za izmjenu pojedinačne odluke zbog ukidanja općeg akta

Članak 87.

Podnositelj zahtjeva iz članka 83. stavka 1. ovoga Zakona ima pravo podnijeti zahtjev nadležnom javnopravnom tijelu za izmjenu pojedinačne odluke javnopravnog tijela kojom je povrijeđeno njegovo pravo ili pravni interes odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi upravnog postupka u roku tri mjeseca od dana objave presude u „Narodnim novinama“.

Obustava postupka

Članak 88.

- (1) Sud može obustaviti postupak ako podnositelj odustane od zahtjeva.
- (2) Sud će rješenjem obustaviti postupak kad prestanu postojati pretpostavke za njegovo vođenje.

Sedmi dio

POSEBAN NAČIN RJEŠAVANJA UPRAVNIH SPOROVA

Sudska nagodba

Članak 89.

- (1) Stranke mogu tijekom spora pred sudom sklopiti nagodbu o predmetu spora.
- (2) Nagodba se ne može sklopiti o zahtjevima kojima stranke ne mogu raspolagati.

(3) Sud će tijekom spora upozoriti stranke na mogućnost sklapanja nagodbe i pomoći im pri sklapanju nagodbe. Sudska nagodba unosi se u zapisnik koji potpisuju i stranke.

(4) Ako se nagodba odnosi na cjelokupni tužbeni zahtjev, sud će rješenjem obustaviti spor, a ako se odnosi na dio tužbenog zahtjeva, sadržaj nagodbe sud će uključiti u izreku presude.

Osmi dio

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 90.

Sudski predmeti koji su zaprimljeni u Upravnom sudu Republike Hrvatske, a neće biti dovršeni do 31. prosinca 2011., dovršit će se po odredbama Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 53/91, 9/92, 77/92).

Članak 91.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“ br. 53/91, 9/92 i 77/92).

Članak 92.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2012. a objavit će se u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

1. Sadašnji Zakon o upravnim sporovima temelji se uglavnom na zakonu iz 1952. godine, dopunjenom 1965. i 1977. godine. U hrvatski pravni sustav preuzet je 1991., te neznatno noveliran 1992. godine.

Iako taj Zakon u mnogim aspektima ne zaostaje za sličnim zakonima iz europskih zemalja, ocijenjeno je da se samo izmjenama i dopunama toga Zakona na jasan i

pregledan način ne bi mogli ugraditi brojni novi instituti upravnosudskoga postupka te se pristupilo donošenju novoga zakona.

Pri tome su kao polazna osnova za izradu novog Zakona o upravnim sporovima uzeti u obzir europski standardi funkcioniranja pravne države, osobito članak 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (upravni spor kao spor pune jurisdikcije; dosljedno provođenja načela usmene rasprave; lakša dostupnost upravnosudskih instancijskih itd.).

U postupku pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji upravno sudovanje suočava se s tri velike zadaće koje zahtijevaju nova rješenja i to zbog:

- neusklađenosti dijela postupovnih pravila s *acquis communautaire*; sadašnje odredbe Zakona o upravnim sporovima ne ispunjavaju sve standarde utvrđene u *acquis communautaire* vezane uz dva ključna pitanja - pravo suda da u svakom sporu utvrđuje činjenično stanje i pravo suda da radi utvrđivanja činjenica i zaštite prava stranaka provede usmenu raspravu,

- nemogućnosti ulaganja pravnog lijeka na presude upravnoga suda; i ovo pitanje postavilo se kao jedna od ključnih pretpostavki usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s *acquis communautaire*, ali i s višestupnjevitosti sudovanja kao pravilom u usporednim pravnim sustavima država članica Europske unije,

- predugog trajanja postupaka i velikog broja neriješenih predmeta; važeći Zakon o upravnim sporovima potrebno je izmijeniti kako bi se povećala efikasnost sudskih postupaka, skratilo njihovo trajanje te reducirali zaostaci u rješavanju.

2. Radi otklanjanja tih nedostataka pokrenut je projekt CARDS 2004. „Podrška učinkovitijem, djelotvornijem i modernijem upravljanju i radu Upravnog suda Republike Hrvatske“ u okviru kojega je izrađen Strateški dokument za izradu Nacrta novog Zakona o upravnim sporovima i Nacrt smjernica za novi Zakon o upravnim sporovima. Strateški dokument izrađen je ponajprije radi usklađivanja upravnog sudovanja u Hrvatskoj s pravnom stečevinom Europske Unije, a osobito s člankom 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

3. Konačni prijedlog Zakona o upravnim sporovima sadržava rješenja koja se odnose na reformu procesnog prava, i to kroz osiguravanje pravne zaštite od svih upravnih postupanja, a ne samo pojedinačnih odluka, odlučivanje i sucem pojedincem, pravom suda da samostalno utvrđuje činjenice u sporu, obvezom suda da provede usmenu raspravu u svim slučajevima, osim kad je zakonom drukčije propisano, donošenje primarno reformacijskih odluka, a kasatornih samo u iznimnim slučajevima.

Konačnim prijedlogom Zakona ustrojava se dvostupanjsko upravno sudovanje te se s tim u svezi omogućuje strankama ulaganje žalbe na odluke prvostupanjskih sudova. Ovaj Zakon Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u nadležnost posebno stavlja i ocjenu zakonitosti općih akata koji nisu u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Veća pravna sigurnost i bolja zaštita prava stranaka od odluka i postupanja javnopravnih tijela nastoji se postići otvaranjem procesne mogućnosti suda da sam- utvrđuje činjenice i da u pravilu provodi usmenu raspravu. Takva procesna mogućnost pridonijet će bržem rješavanju sudskih predmeta.

Konačnim prijedlogom Zakona predmet upravnog spora proširuje se sa ocjene zakonitosti pojedinačnih odluka javnopravnih tijela i na ocjenu zakonitosti postupanja javnopravnih tijela kao i na ocjenu zakonitosti sklapanja, raskidanja te izvršavanja upravnih ugovora.

Važno je za istaknuti da će prema Konačnom prijedlogu Zakona upravni sudovi imati punu nadležnost i nad utvrđivanjem činjenica, a ne samo nad primjenom zakona te obvezatnost vođenja usmene rasprave na prvom stupnju sudovanja uz iznimke propisane tim Zakonom.

Nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske određena je tako da u velikoj većini slučajeva on nije žalbeni sud, već ponajprije sud koji rješava najsloženije upravne stvari i odlučuje o ocjeni zakonitosti općih akata.

Jedan od posebno važnih razloga za donošenje novog Zakona o upravnim sporovima svakako je i donošenje novoga Zakona o općem upravnom postupku, koji je unio mnogobrojne nove institute u taj postupak i proširio primjenu tog postupka i na druga pravno neregulirana postupanja uprave. U tom kontekstu novi Zakon o upravnim sporovima zajedno sa Zakonom o upravnom postupku čine svojevrsnu upravnopostupovnu i upravnosudsku cjelinu.

4. Predloženi Zakon o upravnom sporovima ima osam cjelina.

Prvi dio su opće odredbe u kojima se određuje cilj Zakona, predmet upravnog spora, načela upravnog spora, nadležnost i sastav suda i stranke u upravnom sporu.

Drugi dio obuhvaća odredbe kojima se propisuje tijek upravnog spora, i to od razloga za podnošenje tužbe, njezina sadržaja i rokova u kojima se može podnijeti, odgodnog učinka tužbe, postupanje upravnog suda po tužbi, vođenja rasprave, poduzimanje drugih radnji u sporu i donošenja sudske odluke.

Treći dio obuhvaća žalbu kao redoviti pravni lijek, obnovu spora i zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude.

Četvrti dio odnosi se na troškove upravnog spora.

Peti dio obuhvaća izvršenje sudskih odluka.

Šesti dio odnosi se na ocjenu zakonitosti općih akata.

Sedmi dio odnosi se na poseban način rješavanja upravnih sporova.

Osmi dio propisuje prijelazne i završne odredbe.

5. U temeljnim odredbama Konačnog prijedloga Zakona o upravnim sporovima kao njegov cilj postavlja se osiguranje sudske zaštite prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđene pojedinačnim odlukama, ali i postupanjima javnopravnih tijela. U europskoj pravnoj tradiciji sudska zaštita koju pružaju upravni

sudovi u načelu ima dva različita cilja. S jedne strane to je zaštita pojedinačnih prava i pravnih interesa građana i pravnih osoba, a s druge strane nadzor nad objektivnom zakonitošću radi zaštite interesa društvene zajednice u kojoj se spor vodi.

6. Konačni prijedlog Zakona usmjeren je na osiguranje ocjene zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu i obvezi u upravnoj stvari protiv koje nije moguće izjaviti redoviti pravni lijek te ostvarivanja prava, obveza i pravnih interesa stranaka, ali i na ocjenu zakonitosti drugih postupanja javnopravnog tijela protiv kojih nije moguće izjaviti redoviti pravni lijek a kojima je povrijeđeno pravo, obveza i pravni interes stranke. Usmjeren je i na ocjenu zakonitosti sklapanja i raskidanja te izvršavanja upravnih ugovora. Upravni spor, kao i do sada, može se voditi i kad javnopravno tijelo nije u propisanom roku odlučilo o zahtjevu ili žalbi stranke odnosno postupilo prema propisu, čime se kao učinkovito pravno sredstvo može koristiti i u slučajevima šutnje uprave. Predmet je upravnog spora i ocjena zakonitosti općih akata koja nije u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske. U Konačnom prijedlogu Zakona posebno je naglašeno da se upravni spor ne može voditi u stvarima u kojima je osigurana sudska zaštita izvan upravnog spora te da se ne može voditi o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela. Međutim, upravni spor može se voditi o zakonitosti takve odluke, o granicama ovlasti, te o svrsi radi koje je ovlast dana. Upravni spor ne može se voditi protiv postupovne odluke javnopravnog tijela jer se takva odluka može pobijati samo u tužbi protiv odluke u glavnoj stvari, ako zakonom nije drukčije propisano.

7. Konačni prijedlog Zakona kao temeljne odrednice upravnog spora prihvatio je načelo zakonitosti, načelo izjašnjavanja stranke, načelo usmene rasprave, načelo učinkovitosti, načelo pomoći neukoj stranci, obvezatnost sudskih odluka i osiguranje upotrebe hrvatskoga jezika kao službenog jezika.

8. Uvažavajući odredbu članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Prijedlog Zakona utvrđuje dvostupanjsko upravno sudovanje, i to tako da se ustanovljuju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske te se posebno određuje stvarna nadležnost tih sudova.

Upravni sudovi zakonom će se ustanoviti za područje više županija, dok će Visoki upravni sud biti ustanovljen za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu. Upravni sudovi bili bi ustanovljeni u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku i započeli bi s radom 1. siječnja 2012.. Prema projekciji CARDS-ove skupine stručnjaka, procjenjuje se potreba za oko 70 do 80 sudaca i sudskih savjetnika za sudove prvog stupnja te do 35 sudaca i sudskih savjetnika za Visoki upravni sud.

9. Kako bi se izbjegli prigovori da će dvostupanjsko rješavanje sudskih predmeta nepotrebno odugovlačiti sudski postupak, upravo su u Konačni prijedlog Zakona ugrađene odredbe o mogućnosti pobijanja presude prvostupanjskog suda žalbom samo u nekim slučajevima, tako da te žalbe predstavljaju svojevrсни „filter“. Time se očekuje da će većina upravnih sporova završiti pred prvostupanjskim sudovima te će sudski postupak ipak trajati kraće. To je posebno izraženo u odredbama Konačnog prijedloga

Zakona kojima se određuje kada se može podnijeti žalba protiv presude odnosno žalba protiv rješenja. Kao „filtr“ za postupanje Visokog upravnog suda ugrađena je odredba koja dopušta da se žalba može podnijeti ako je u prvostupanjskom sudskom postupku došlo do bitne povrede postupka, pogrešnog utvrđenja činjeničnog stanja ili pogrešne primijene materijalnog prava, ali samo pod uvjetom da je prvostupanjski sud svojom presudom odstupio od upravne odluke i sam riješio upravnu stvar. Osim toga, Zakon je bitno skratio procesne rokove i obvezao i stranke i sud na brže postupanje i poduzimanje procesnih radnji. Tako npr. ako je žalba neuredna, sud će u roku 15 dana od primitka žalbe pozvati žalitelja da žalbu dopuni ili ispravi i odrediti mu za to primjereni rok. Međutim, ako žalitelj ne postupi po traženju suda, sud će rješenjem odbaciti žalbu kao neurednu i neće postupati po podnesenoj žalbi.

10. Konačni prijedlog Zakona uvodi i mogućnost da stranke tijekom spora pred sudom sklope nagodbu o predmetu spora. Nagodba se može odnositi na cjelokupni tužbeni zahtjev ili na jedan njegov dio. Sudska nagodba također je zakonska mogućnost bržeg i učinkovitijeg rješavanja upravnog spora.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1. Ovim člankom propisuje se predmet novog Zakona o upravnim sporovima. - uređenje nadležnosti, sastava suda i pravila postupka na temelju kojih upravni sudovi u upravnim sporovima odlučuju o zakonitosti odluka i postupanja javnopravnih tijela kao i o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka.

Članak 2. Ovim člankom određuje se cilj Zakona. Cilj Zakona je osigurati sudski nadzor i zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba, ali i drugih stranaka povrijeđenu kako pojedinačnim odlukama tako i postupanjem javnopravnih tijela. Ovaj članak precizno određuje i pojam javnopravnog tijela, kao jedan od ključnih pojmova za primjenu Zakona, s ciljem izbjegavanja dvojbi o pasivnim subjektima upravnoga spora. Javnopravno tijelo u smislu Zakona smatra se tijelo državne uprave i drugo državno tijelo, tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravna osoba koja ima javnu ovlast ili obavlja javnu službu. Pojam „javnopravno tijelo“ koristi se konzistentno prema rješenjima novog Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br. 47/09), čime se želi uspostaviti istovjetna upotreba ključne zakonske terminologije u upravnom i upravnosudskom postupku u Republici Hrvatskoj,

Članak 3. U ovom članku, za razliku od do sada važećih rješenja, a sukladno modernim trendovima u razvoju upravnog prava te širenju sudske zaštite u slučaju nezakonitih odluka, ali i postupanja javne uprave, u bitnom se proširuje i sam predmet upravnog spora. Predmet upravnog spora proširen je s „klasične“ ocjene zakonitosti pojedinačne odluke i na ocjenu zakonitosti postupanja javnopravnog tijela. Prošireni predmet upravnog spora obuhvatio je kako ocjenu zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu i obvezi u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek te odlučivanje o pravima, obvezama i pravnim

interesima stranke, tako i ocjenu zakonitosti postupanja javnopravnog tijela kojim je u upravnim stvarima protiv kojih nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek povrijeđeno pravo, obveza i pravni interes stranke te ocjenu zakonitosti propuštanja javnopravnog tijela da u zakonom propisanom roku odluči o zahtjevu ili redovitom pravnom lijeku stranke ili postupi prema propisu te odlučivanje o pravima, obvezama i pravnim interesima stranke. Kako se pravna zaštita od postupanja javnopravnih tijela i postupanja pružatelja javnih usluga osigurana u upravnom postupku novim Zakonom o općem upravnom postupku u nekim slučajevima može pokazati nedostatnom ili neučinkovitom, valjalo je to učiniti i u upravnosudskom postupku. Predmetom upravnog spora sada bi trebao biti i upravni ugovor - nov institut u hrvatskom upravnom pravu – koji podliježe nadzoru upravnih sudova u svezi sa svim važnim pitanjima: zakonitosti njegova sklapanja, raskidanja i izvršavanja. Osobito važno širenje predmeta upravnog spora usmjereno je i na ocjenu zakonitosti općih akata koji se nalaze izvan jurisdikcije Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Članak 4. Nakon određivanja predmeta upravnog spora pristupilo se propisivanju iznimaka od njegova vođenja. Tako se upravni spor ne može voditi u stvarima u kojima je već osigurana sudska zaštita izvan upravnog spora kao ni o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela, ali se može voditi o zakonitosti takve odluke, granicama ovlasti i svrsi radi koje je ovlast dana. Upravni spor ne može se voditi protiv postupovne odluke javnopravnog tijela, već se takva odluka može pobijati tužbom protiv odluke o glavnoj stvari, ako zakonom nije drukčije propisano. Odredbom stavka 3. ovoga članka onemogućuje se pobijanje postupovnih odluka javnopravnih tijela pred upravnim sudom, čime bi se trebalo ubrzati vođenje spora. No, to ne znači da je zakonitost tih odluka izuzeta od pravne zaštite, jer se one mogu pobijati u odluci o glavnoj stvari.

Članci 5. - 11. Odredbama ovih članaka propisana su načela upravnog spora kao temelj za postupanje suda u upravnim sporovima te istodobno i jamstvo poštovanja prava stranaka u sporu. Važnost odredbi koje propisuju načela upravnog spora nije samo u tome što one čine osnovu cjelokupnog upravnosudskog postupka, već se njihova važnost ogleda i u strogom pridržavanju tih načela od pokretanja pa sve do okončanja spora. Njihovo pravno značenje proizlazi i iz jamstva njihova poštovanja pri pravilnoj primjeni materijalnih propisa u rješavanju upravnih sporova, kao i iz jamstva zaštite legitimnih prava i interesa koje načela pružaju strankama. Posebno je važno istaknuti da je, sukladno članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda, u upravno sudovanje uvedena obvezna usmena rasprava pred prvostupanjskim sudovima (dosadašnjim rješenjima u sferi slobodne ocjene Upravnog suda Republike Hrvatske) . Načela upravnog spora i njihova razrada kroz konkretna pravna rješenja ovog Zakona pretpostavke su osiguranja veće kvalitete sudovanja i veće procesne discipline, kako stranaka tako i samih sudova.

Članci 12. - 13. Odredbama ovih članaka uređena je stvarna i mjesna nadležnost sudova koji rješavaju u upravnim sporovima. Upravni sudovi rješavaju u prvom stupnju o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela te postupanja javnopravnih tijela, o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog

tijela u zakonom propisanom roku i o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora. Širenje sudske nadležnosti moguće je samo posebnim zakonima. Nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske ograničena je samo na presude upravnih sudova protiv kojih je, ovim Zakonom, dopuštena žalba, kao i postupanje po tužbama kojih je ulaganje omogućeno posebnim zakonima. Time se, nakon preispitivanja pojedinačne odluke u upravnoj stvari na razini upravnih tijela u žalbenom postupku, dvostupanjsko odlučivanje ne uvodi kao pravilo, već je ograničeno samo na određene slučajeve. Na taj se način osigurava dostatna sudska zaštita od pojedinačnih odluka i postupanja javnopravnih tijela, uz istovremeno - putem svojevrsnog „filtra“ - ubrzavanja donošenja sudske odluke. Pritom je Visokom upravnom sudu dan ekskluzivitet u rješavanju o zakonitosti općih akata koji su u današnjoj sudskoj praksi izvan okvira sudskog nadzora.

Odredbe o mjesnoj nadležnosti nastoje upravno sudovanje maksimalno približiti građanima i drugim strankama tako da je za rješavanje u upravnom sporu mjesno nadležan upravni sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište ili sjedište. Time bi se u velikoj mjeri sudovi učinili dostupnima građanima te smanjili putni i drugi troškovi te vrijeme potrebno strankama pri dolasku na sud radi održavanja rasprava. Posebnim zakonom trebali bi biti ustanovljeni upravni sudovi za područje više županija, dok će Visoki upravni sud sa sjedištem u Zagrebu biti ustanovljen za područje cijele Republike Hrvatske.

Članak 14. Ovaj članak kao pravilo uvodi da upravne sporove upravni sudovi i Visoki upravni sud rješavaju u vijeću od tri suca. Zakon ujedno propisuje i iznimke od tog pravila. Tako je novina odlučivanje upravnog suda sućem pojedincem u manje složenim predmetima, čime se osigurava veća efikasnost upravnosudskog postupka, ali i ocjena zakonitosti općih akata u sastavu od pet sudaca Visokog upravnog suda, kao odlučivanje o vrlo važnim pitanjima s općom primjenom.

Članak 15. Ovaj članak slično kao i Zakon o parničnom postupku te s manjom modifikacijom specifičnom za upravnosudsko odlučivanje propisuje slučajeve kada sudac ne može sudjelovati u postupku, tj. mora biti izuzet.

Članci 16. - 21. Odredbe članaka 16. - 21. određuju tko može biti tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba u upravnom sporu kao i tko sve u sporu može poduzimati radnje i zastupati stranku. Za razliku od dosadašnjih rješenja, odredbom članka 19. Zakona podrobnije je razrađeno tko se u upravnom sporu smatra zainteresiranom osobom, čime se reduciraju dvojbene situacije i onemogućuje ekstenzivno, ali i restriktivno tumačenje toga pojma. Pod zainteresiranom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, poništavanje ili poduzimanje postupanja odnosno sklapanja i raskida ili izvršavanja upravnog ugovora neposredno bilo na štetu, čime je toj osobi svakako dano šire značenje nego u važećem Zakonu. Zainteresirana osoba u upravnom sporu može biti i javnopravno tijelo koje smatra da sudska odluka može imati učinak na prava i pravne interese koje to javnopravno tijelo štiti na temelju zakona, što znači da se ta osoba ubuduće može javiti i na strani tužitelja, a ne samo tuženika. U članku 20. uneseno je rješenje o mogućnosti poduzimanja radnji za tuženika (javnopravno tijelo) i od strane službene osobe tog tijela,

dok je za zastupanje nekih javnopravnih tijela (tijela državne uprave i drugih državnih tijela) otvorena mogućnost zastupanja i od strane državnog odvjetništva. Time su osigurane pravne pretpostavke za profesionalno i kvalitetno sudjelovanje javnopravnih tijela kao stranke u upravnom sporu. U članku 21. Zakona određuje se tko pored zakonskog zastupnika može imati ovlast za zastupanje tužitelja i zainteresirane osobe u upravnom sporu.

Članci 22. - 26. Odredbom članka 22. Zakona propisano je da se upravni spor pokreće tužbom. Radi preciznosti i nedvosmislenosti tužbeni razlozi taksativno su propisani. Tako se tužbom može zahtijevati poništavanje ili oglašavanje ništavosti pojedinačne odluke, donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku, postupanje koje je tuženik sukladno propisima i pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti te oglašavanje ništetnim upravnog ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora. Člankom 23. Zakona propisuje se da tužba mora biti razumljiva i što tužba mora sadržavati, čime bi se trebalo reducirati podnošenje neurednih tužbi, a člankom 24. Zakona propisuju su rokovi u kojima se tužba može podnijeti. Pored predaje tužbe nadležnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili slanja poštom, odredbom članka 25. stavka 3. omogućuje se i elektronička dostava tužbe i time dodatno modernizira upravni spor. U članku 26. Zakona posebno je propisano da tužba nema odgodni učinak, osim ako je odgodni učinak propisan posebnim zakonom. Isto tako ovim je člankom dana ovlast sudu da odgodi izvršenje rješenja ako bi se izvršenjem pojedinačne odluke ili upravnog ugovora tužitelju nanijela šteta koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije protivna javnom interesu niti bi se odgađanjem nanijela veća nenadoknativa šteta protivnoj stranci.

Članci 27. - 30. Ovim člancima propisano je postupanje suda po primitku tužbe. Sud najprije treba ispitati je li nadležan za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postoje li pretpostavke za vođenje upravnog spora. Pri ocjenjivanju pretpostavki za vođenje spora sud će utvrditi može li se postupak voditi te će rješenjem odbaciti tužbu ako utvrdi da je podnesena nepravovremeno ili prijevremeno, da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo tužitelja ili njegov pravni interes, da se protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskoristio pravni lijek, da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora, da već postoji pravomoćna odluka u upravnom sporu u istoj stvari ili da je tužba podnesena protiv postupovne odluke. Ti razlozi ne razlikuju se od razloga za odbacivanje tužbe iz važećeg Zakona.

Članak 31. Ovim člankom određene su granice odlučivanja suda u upravnim sporovima. Sud može odlučivati samo u granicama tužbenog zahtjeva, međutim nije vezan razlozima tužbe. To znači da sud može utvrditi da je u postupku došlo do pogreške i ako na nju tužitelj ne upozorava, ali uvijek u dijelu odluke, postupanja ili ugovora koji se tužbom pobija. Sud je po službenoj dužnosti obvezan paziti samo na razloge ništavosti pojedinačne odluke odnosno ništetnosti upravnog ugovora.

Članak 32. Ovim člankom propisuje se način na koji je sud obvezan dostaviti tužbu tuženiku i zainteresiranim osobama te rok u kojem su oni ovlašteni podnijeti odgovor na tužbu. Propisivanjem najkraćeg i najdužeg roka za poduzimanje te radnje nastoji se

zaštititi pravo stranke, ali i ubrzati okončanje upravnog postupka. Međutim, određivanje roka prepušteno je sudu u svakom konkretnom slučaju zbog specifičnosti koje se mogu javiti u različitim upravnim stvarima i područjima.

Članak 33. Ovim člankom propisuje se da sud sukladno načelu samostalnosti slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice. Sud izvodi dokaze po pravilima kojima je uređeno dokazivanje u parničnom postupku. Izvođenje dokaza u parničnom i upravnom postupku ne bi se trebalo u bitnome razlikovati pa je upućivanjem na primjenu odredbi drugoga zakona izbjegnuto detaljno propisivanje odredaba koje su već dio hrvatskog pravnoga sustava.

Članak 34. Ovim člankom obvezuju se stranke da u tužbi i u odgovoru na tužbu iznesu sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predlože sve dokaze potrebne za utvrđivanje činjenica i da se izjasne o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka. Time bi se sudu trebalo omogućiti da na jednom ročištu, u najkraćem mogućem vremenu, riješi spor. Međutim, ima li ikakvih nedoumica, sud može od stranaka zatražiti i izjašnjenje o određenim pitanjima, koja se odnose na činjenice ili dokaze koji podupiru njihove tvrdnje, i za izjašnjenje odrediti im primjereni rok, čime se i dalje osigurava efikasnost postupanja suda. Konačno, efikasnost vođenja postupka osigurava se i kroz pravni mehanizam primjene pravila parničnog postupka koja detaljno uređuju materiju pribavljanja dokaza.

Članak 35. Ovim člankom propisuje se obveza dostave isprava kojima raspolaže javnopravno tijelo sudu, čime bi sud u kratkom roku skupio potrebne dokaze kojima raspolažu druga javnopravna tijela i mogao bi u što kraćem roku utvrditi preostale činjenice i okončati spor. Ovom odredbom nastoji se ojačati međusobna suradnja javnopravnih tijela uopće, a to će u konkretnom slučaju omogućiti vođenje učinkovitog sudskog postupka i suđenje u razumnom roku.

Članak 36. Ovom odredbom učinjena je iznimka od obaveznosti vođenja rasprave. Sud može presudom riješiti upravni spor i bez rasprave u nespornim slučajevima – kod tužiteljeva priznanja tužbenog zahtjeva u cijelosti, kod rješavanja na temelju pravomoćne presude donesene u posebnoj vrsti postupka utemeljenoj na istovjetnim presudama (tzv. ogledni spor) te kod sudskog utvrđenja da pojedinačna odluka ili postupanje sadržava nedostatke koji sprječavaju daljnju ocjenu zakonitosti. Rasprava nije potrebna ni kada tužitelj osporava samo materijalno pravo, a činjenice su nesporne i stranke se izričito izjasne da ne zahtijevaju održavanje rasprave. Kako se ovdje ne utvrđuju sporne činjenice, a strankama je na drugi način omogućeno izjašnjavanje o činjeničnim i pravnim pitanjima, održavanje rasprave samo bi usporavalo vođenje postupka, a ne bi pridonijelo konačnom rješavanju spora, i ova odredba također uvelike pridonosi ubrzanju postupka i omogućuje sudu da okonča upravni spor bez rasprave.

Članci 37. - 39. Ovim odredbama propisana su pravila za vođenje rasprave. Rasprava je javna, a isključenje javnosti moguće je samo iz zakonom propisanih razloga, kao npr. zaštite privatnosti. Odredbe članka 39. propisuju tijek i rukovođenje raspravom, a ona se u bitno ne razlikuje od rasprave u parničnom postupku.

Članci 40. - 46. Odredbama ovih članaka propisane su radnje u upravnom sporu i to proširenje tužbenog zahtjeva, povlačenje tužbe, priznanje tužbenog zahtjeva, postupanje prema tužbenom zahtjevu u tijeku upravnog spora, postupanje po prethodnom pitanju, prekid i obustava upravnog spora. Odredbom članka 40. Zakona dana je mogućnost tužitelju da proširi tužbu do zaključenja rasprave. Proširenje tužbe mora biti u okviru istog predmeta spora, čime se daje na značenju do tada poduzetim radnjama suda. U članku 41. uređeno je povlačenje tužbe. Tužitelj može povući tužbu sve do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda. Konačno, s ciljem povećanja učinkovitosti poduzimanja procesnih radnji stranaka u sporu predviđena je i mogućnost presumpcije povlačenja tužbe zbog neaktivnosti tužitelja. No, tužitelju je tada pružena zaštita putem žalbe na rješenje o obustavi postupka. Povlačenje tužbe ne može se opozvati - time se toj procesnoj radnji dodatno daje na ozbiljnosti. Pri povlačenju tužbe sud će rješenjem obustaviti postupak i odlučiti o troškovima postupka.

Člankom 42. Zakona propisuje se da će sud presudom okončati upravni spor ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom upravnog spora prizna tužbeni zahtjev. Kako je u slučaju priznavanja tužbenog zahtjeva daljnje vođenje spora suvišno, jer nema daljnjih nespornih pitanja, ovdje se nalaže sudu da u najkraćem vremenu okonča spor i tako omogući strankama što brže ostvarenje prava i pravnih interesa. Međutim, ako da tuženik prizna tužbeni zahtjev samo u jednom dijelu, a tužitelj prihvati takvo priznanje, sud je dužan nastaviti voditi spor samo o spornim dijelovima tužbenog zahtjeva. Time se ograničava opseg daljnjeg spora i time pridonosi njegovu bržem okončanju.

Člankom 43. Zakona propisuje se postupanje prema tužbenom zahtjevu u tijeku upravnog spora, tj. ako tuženik u tijeku spora u cijelosti postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će obustaviti spor, ali ako tuženik u tijeku spora samo djelomično postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će u preostalom dijelu zahtjeva nastaviti voditi upravni spor.

Prethodno pitanje uređeno je člankom 44. Konačnog prijedloga Zakona. Kada odluka suda u sporu ovisi o pravnom pitanju koje čini samostalnu pravnu cijelinu, a o kojem drugi sud ili nadležno javnopravno tijelo još nije odlučilo (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje ako Zakonom nije drukčije propisano. Odluka suda o prethodnom pitanju ima samo pravni učinak u upravnom sporu u kojem je to pitanje riješeno. Prekid spora iz razloga okončanja drugih postupaka koji su od odlučnog značenja za donošenje odluka upravnog suda uređen je odredbom članka 45. Zakona.

U članku 46. Zakona propisani su razlozi za obustavu postupka.

Članak 47. Ovim člankom propisuje se mogućnost izdavanja privremene mjere. Na prijedlog stranke sud može izdati privremenu mjeru ako je to nužno da se izbjegne teška i nepopravljiva šteta, a sud ocijeni da je podnositelj prijedloga učinio vjerojatnim opravdanost glavnog zahtjeva. O privremenoj mjeri sud odlučuje rješenjem. Protiv rješenja o privremenoj mjeri može se uložiti žalba koja ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 48. Odredbe ovoga članka važna su novina u upravnom sudovanju. Taj institut omogućuje upravnom sudu da od deset ili više prvostupajskih sudskih sporova koji su predmet tužbe iste pravne ili činjenične prirode, rješenjem odluči koji će predmet riješiti u oglednom sporu. U ostalim predmetima sud će rješenjem prekinuti spor. Nakon pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu, sud će u prekinutim postupcima

nastaviti spor, bez vođenja glavne rasprave, uz primjenu dokaza koji su provedeni u ogleđnom sporu. Na temelju pravomoćne presude donesene u ogleđnom sporu sud može riješiti i spor pokrenut nakon pravomoćnosti te presude, a nakon omogućivanja strankama da se o tome izjasne. Taj je institut vrlo važan kako s aspekta ubrzanja vođenja i okončanja upravnog spora, tako i ujednačivanja sudske prakse.

Članci 49. i 50. U članku 49. Zakona propisano je da se podnesci sudu dostavljaju u pisanom ili elektroničkom obliku. Elektroničkom komunikacijom suda i stranaka ubrzava se vođenje postupka te se ono pojeftinjuje. Podnesci moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se u svezi s njima moglo postupati, a osobito moraju sadržavati oznaku suda, osobno ime odnosno naziv i adresu stranke, osoba ovlaštenih za zastupanje, predmet spora, sadržaj izjave te potpis. Time se stranke instruiraju da odmah oblikuju razumljive i potpune podneske čime ih sud ne mora pozivati da ih isprave. I ovom mjerom povećava se efikasnost vođenja postupka. Dostava se obavlja sukladno pravilima kojima je dostava uređena u općem upravnom postupku, čime je ta procesna radnja u upravnim i upravnosudskim postupcima unificirana.

Članak 51. Ovaj članak upućuje na računanje rokova koji su propisani Zakonom. Ujedno otvara sudu mogućnost da sam prema okolnostima slučaja određuje rokove, kada oni nisu Zakonom propisani.

Članak 52. Ovim člankom propisuje se kad je moguće izvršiti povrat u prijašnje stanje. Sud će stranci, na njezin prijedlog, dopustiti da naknadno obavi propuštenu procesnu radnju samo ako ocijeni da su postojali opravdani razlozi za njezino propuštanje. Ako se prijedlog usvoji, spor se vraća u stanje u kojem se nalazio prije propuštanja te se poništavaju odluke koje je sud zbog propuštanja i nakon propuštanja donio. Ako je propušten rok za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje, sud neće dopustiti taj povrat. Takvim se rješenjem inzistira na procesnoj disciplini stranaka.

Članak 53. Ovim člankom propisuje se pravo stranke na razgledavanje spisa predmeta i pravo stranke da bude obaviještena o tijeku spora. Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti samo ako je to nužno radi zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa drugih osoba. Kao novina uvodi se i mogućnost razgledavanja elektroničkih spisa elektroničkim putem ako su za to osigurani tehnički uvjeti.

Članak 54. Ovim člankom propisuje se da se predsjednik vijeća ili sudac pojedinac brinu o održavanju reda tijekom spora. Ako osoba koja sudjeluje u sporu podnescima vrijeđa sud, stranke i druge sudionike u sporu te ometa rad suda i ne postupa po uputama suda za održavanje reda, sudu je na raspolaganju pravni instrumentarij novčane kazne, opomene i udaljenja sa rasprave istovjetan rješenjima utvrđenim u parničnom postupku.

Članci 55. - 59. Člankom 55. Zakona propisuje se da sud o tužbenom zahtjevu odlučuje presudom. Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske, a sud presudu donosi prema slobodnom uvjerenju na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja. Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja, čime se inzistira na zaštiti procesnih prava stranaka u

sporu. U odredbi članka 56. Zakona propisano je da vijeće donosi presudu većinom glasova. O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Sud može presudom odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan (članak 57.) ili usvojiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, ništava ili nije donesena u propisanom roku (članak 58. stavci 1. - 3.). Pritom sud ima ovlast, ali i obvezu sam riješi stvar, osim kad to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili kad je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni, koja je u hrvatskom pravnom sustavu ekskluzivno pridržana izvršnoj i upravnoj vlasti. Donošenjem reformacijskih umjesto isključivo kasatornih odluka snažno se afirmiraju načela učinkovitosti i donošenja odluka u razumnom roku - to se može smatrati najznačajnijom novinom u što bržem ostvarivanju prava stranaka u upravnom sporu. Ako sud utvrdi da tuženik nije postupio sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom ugovoru, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i naložiti postupanje u primjerenom roku, a ako je upravni ugovor ništetan, sud će presudom usvojiti tužbeni zahtjev i ugovor oglasiti ništetnim. Ako sud utvrdi da je javnopravno tijelo nezakonito raskinulo upravni ugovor, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i poništiti odluku o raskidu upravnog ugovora.

Člankom 59. Zakona propisano je da sud u okviru tužbenog zahtjeva može odlučiti i o naknadi štete i o povratu stvari. Međutim, ako je tužitelj svojim postupanjem prouzročio ili pridonio nastanku takve štete, sud može odbiti tužbeni zahtjev u pogledu naknade štete i povrata stvari.

Članci 60. - 65. Ovim člancima propisan je sadržaj presude, objava presude, dostava presude, pravomoćnost presude, ispravljanje pogrešaka u presudi te rješenje kao oblik sudske odluke.

Člankom 60. Zakona propisano je da presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku. U obrazloženju sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je činjenice sud utvrđivao, kada ih je utvrdio, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom postupka. Predložena rješenja se ne razlikuju znatno od postojeće upravnosudske prakse.

Članak 61. Zakona propisuje da se presuda objavljuje na ročištu na kojem je rasprava zaključena, čime se također pridonosi brzini okončanja spora. Na efikasnost postupka upućuje i odredba prema kojoj se objava presude, ako zbog složenosti predmeta spora sud ne može odlučiti odmah nakon zaključenja rasprave, može odgoditi za najviše osam dana od dana zaključenja rasprave, no datum objave presude treba odmah odrediti. Člankom 62. ovoga Zakona propisano je da se presuda dostavlja svim strankama, a presuda u sporu u kojem je održana rasprava strankama se mora otpremiti u roku 15 dana od dana objave, čime se ponovo, određivanjem roka obvezuje sud raditi maksimalno učinkovito.

Člankom 63. Zakona propisuje se institut pravomoćnosti presude. Prvostupanjska presuda postaje pravomoćna protekom roka za žalbu, ako žalba nije podnesena, a drugostupanjska presuda postaje pravomoćna danom donošenja .

Članak 64. Zakona propisuje da sud u svako doba rješenjem može ispraviti pogreške u imenima i brojevima, očite pogreške u pisanju i računanju. O ispravljanju presude sud može odlučiti bez izjašnjavanja stranaka, a rješenje o ispravku prilaže se izvorniku i

ovjerenim prijepisima presude. Protiv rješenja o ispravku može se podnijeti žalba. Ovdje je dakle riječ samo o očitim pogreškama, a ne i o postupovnim i materijalnim propustima u odlučivanju. Ni ovim rješenjima ne odstupa se od postojećih zakonskih rješenja i prakse sudova.

Člankom 65. Zakona propisuje se u kojim slučajevima sud odlučuje rješenjem, ograničavajući donošenje rješenja samo na odlučivanje o postupovnim pitanjima. Također se propisuje da rješenja koja se donose na raspravi objavljuje predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac. Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak od trenutka objave. Radi zaštite prava stranaka, rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo i u drugim slučajevima kada sud to smatra potrebnim.

Članak 66. Ovim člankom određeni su slučajevi kada stranke protiv presude upravnog suda mogu podnijeti žalbu. Kako dvostupanjsko rješavanje sudskih predmeta (nakon mogućeg dvostupanjskog rješavanja u upravnom postupku) ne bi bilo pravilo koje će nepotrebno odužiti sudski postupak, ovim se člankom kroz tzv. „filtr“ ograničava mogućnost ulaganja žalbe protiv svake presude upravnog suda. Visoki upravni sud u žalbenom će postupku nadzirati zakonitost prvostupanjske presude samo kad je (prvostupanjski) sud presudom sam riješio upravnu stvar, a žalitelj tvrdi da je u prvostupanjskom postupku došlo do bitne povrede sudskog postupka ili da je pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, kao i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Ovdje je mogućnost ulaganja žalbe uvedena samo kad je upravni sud presudom odlučio o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke. Kad je upravni sud odbijanjem tužbe potvrdio da je odluka zakonita, čini se nepotrebним, skupim, sporim i neučinkovitim voditi i žalbeni postupak o istoj upravnoj stvari. Međutim, ako je sud svojom odlukom usvojio tužbu i reformacijskom presudom sam riješio upravnu stvar, sve pogreške do kojih je moglo doći u tom sporu mogu se korigirati u žalbenom postupku pred Visokim upravnim sudom.

U stavku 6. ovoga članka propisano je da žalba ne odgađa izvršenje pobijane presude, ali na prijedlog žalitelja Visoki upravni sud može odgoditi izvršenje pobijane presude ako to smatra primjerenim. Ovom se odredbom nije željelo stimulirati stranke u sporu da podnošenjem žalbe odgađaju izvršnost presude bez opravdanih razloga.

Članak 67. U ovom članku propisano je da se protiv rješenja suda također može podnijeti žalba, ali samo kad je to propisano ovim Zakonom. Nemogućnost pobijanja postupovnih odluka u skladu je sa težnjom ubrzavanja postupka. Međutim, stranka može pobijati rješenje žalbom protiv glavne stvari, tj. presude. Ipak, u slučajevima odbacivanja tužbe ili obustave i prekida spora žalba je predviđena radi zaštite prava građana o zahtjevima kojih se ne odlučuje presudom. Na podnošenje i odlučivanje o žalbi protiv rješenja na odgovarajući način primjenjuju se odredbe o podnošenju i odlučivanju o žalbi protiv presude, čime se u podnošenju žalbe i žalbenom postupku ne stvaraju dva paralelna sustava postupanja. Žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 68. Ovim člankom propisuje se mogućnost stranke da se odrekne prava na žalbu od objave presude, a ako presuda nije objavljena, od dostave prijepisa presude pa sve do isteka roka za podnošenje žalbe. Stranka može odustati od žalbe do donošenja

drugostupanjske presude. Odricanje ili odustanak od žalbe moraju biti izričiti i ne mogu se opozvati. Ovim se institutima nastoji otvoriti strankama mogućnost da što prije dođu do pravomoćne presude.

Članci 69. -70. Odredbom ovih članaka propisuje se sadržaj žalbe. Time se, kao i u slučaju tužbe, želi reducirati broj neurednih žalbi. Navodi se kako razlozi zbog kojih se žalba podnosi moraju biti detaljno obrazloženi te da se u žalbi ne mogu iznositi nove činjenice. Žalba se podnosi sudu koji je donio presudu, i to u roku 15 dana od dana dostave presude, čime se ne odstupa od općeg roka za ulaganje žalbe. Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sve stranke u sporu.

Članak 71. Ovim člankom propisuje se postupanje upravnog suda po žalbi. Upravni sud rješenjem će odbaciti nepravovremenu žalbu odnosno žalbu podnesenu od neovlaštene osobe. U stavku 1. ovoga članka propisan je rok u kojem je sud dužan donijeti rješenje kojim odbacuje žalbu. Relativno kratak rok od 15 dana propisan je kako bi se otklonila mogućnost da se postupanje po žalbi bez opravdanih razloga odugovlači kad je evidentno da sud po žalbi ne smije postupati. Ako je žalba neuredna, sud će također u roku 15 dana od primitka žalbe posebnim rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i pri tome mu odrediti za to primjereni rok. Ne postupi li žalitelj u roku po nalogu suda, sud će rješenjem odbaciti žalbu kao neurednu. Ako je žalba uredna, upravni sud primjerak žalbe sa svim spisima u roku od 8 dana dužan je dostaviti Visokom upravnom sudu.

Članci 72. - 75. Ovim člancima propisano je postupanje Visokog upravnog suda po žalbi, ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi i sadržaj presude Visokog upravnog suda.

Visoki upravni sud u preliminarnim postupcima i bez rasprave rješenjem će odlučiti o dopuštenosti ili nedopuštenosti žalbe odnosno je li žalbu izjavila neovlaštena osoba i je li žalba uredna. Visoki upravni sud žalbu će dostaviti svim strankama u sporu i zatražiti od njih da se u roku od 8 dana očituju svojim odgovorom na žalbu. Odgovor na žalbu Visoki upravni sud dužan je bez odgode dostaviti žalitelju.

Visoki upravni sud o žalbi odlučuje na sjednici vijeća, i to bez održavanja rasprave. Pravna stečevina Europske unije načelo obvezatnosti rasprave vezuje uz mogućnost da sud u jednom stupnju provede raspravu, a to je odredbama ovoga Zakona i propisano u prvom stupnju. Održavanjem obvezne rasprave i na drugom stupnju upravnog spora postupak bi se znatno produljio. Međutim, ako Visoki upravni sud smatra da bi za rješavanje žalbenog postupka trebalo provesti raspravu, ima pravo naložiti njezino provođenje.

Odredba članka 74. Zakona propisuje ovlasti Visokog upravnog suda kada odlučuje po žalbi. Visoki upravni sud presudom će odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kada utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija ili da nisu doveli do drukčije odluke, odnosno Visoki upravni sud će poništiti prvostupanjsku presudu te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar ako utvrdi da je upravni sud počinio u postupanju bitnu povredu pravila postupka, da je nepotpuno i pogrešno utvrdio činjenično stanje ili da je svojom presudom pogrešno primijenio materijalno pravo. Meritorno odlučivanje reformacijskom presudom i ovdje je u funkciji učinkovitosti i okončanja sudskog postupka u razumnom roku.

Na sadržaj presuda Visokog upravnog suda na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude, također zbog unifikacije postupanja u upravnom sporu. No, Visoki upravni sud u obrazloženju presude dužan je ocijeniti žalbene navode te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.

Članak 76. Ovim člankom propisuje se kada se spor može obnoviti. Upravni spor koji je okončan presudom obnovit će se na prijedlog stranke iz sljedećih razloga: ako je konačnom presudom Europskog suda za ljudska prava odlučeno o povredi temeljnog ljudskog prava ili slobode na drukčiji način od presude suda, ako se presuda temelji na prethodnom pitanju, a nadležni sud ili drugo javnopravno tijelo o tom je pitanju poslije odlučilo u bitnim točkama drukčije, ako je do odluke suda došlo zbog kaznenog djela suca ili službenika suda, ako se odluka suda temelji na ispravi koja je krivotvorena ili u kojoj je ovjeren neistinit sadržaj ili ako se odluka suda temelji na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili stranke i ako je u donošenju odluke sudjelovao sudac koji je morao biti izuzet. Prijedlog za obnovu postupka podnosi se sudu koji je donio presudu najkasnije u roku 30 dana od dana kada je stranka saznala za razloge obnove. Međutim, odredba stavka 2. ovoga članka propisuje i objektivni rok. Nakon proteka jedne godine od pravomoćnosti presude obnova se ne može predložiti iz razloga propisanih u točki 5. stavku 1. ovoga članka (izuzeće suca). Time su razlozi za obnovu postupka znatno reducirani u odnosu prema važećem Zakonu, iako ovaj izvanredni pravni lijek nije u znatnoj mjeri drukčije reguliran.

Članak 77. U ovom članku propisan je postupak obnove. Sud će odbaciti prijedlog rješenjem ako utvrdi da je prijedlog podnijela neovlaštena osoba ili da prijedlog nije pravodoban ili da stranka nije učinila vjerojatnim postojanje zakonske osnove za obnovu. Ako sud ne odbaci prijedlog, dostavit će ga drugim strankama te ih pozvati da u roku od 15 dana odgovore na prijedlog. Međutim, ako se obnova dopusti, prijašnja odluka stavit će se izvan snage u cijelosti ili djelomično, a prijašnje postupovne radnje na koje ne utječu razlozi obnove neće se obnavljati. Presudom kojom se obnova dopušta odlučit će se o predmetu spora.

Članak 78. Ovim člankom propisuje se da državni odvjetnik može, na inicijativu stranke u upravnom sporu, podnijeti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude upravnog suda ili Visokog upravnog suda. Cilj toga zahtjeva je osiguranje Ustavom Republike Hrvatske utvrđene jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana. Zahtjev podnosi državni odvjetnik u roku od šest mjeseci od dana dostave presude strankama. O zahtjevu odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću od pet sudaca. Vrhovni sud Republike Hrvatske zahtjev može odbiti ili usvojiti te presudu ukinuti ili je preinačiti. odnosno.

Članak 79. U ovom članku propisano je što čini troškove spora i kako stranke podmiruju te troškove. Predloženo je pravilo da svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je prouzročila svojim radnjama, no stranka koja izgubi spor u cijelosti je dužna podmiriti sve troškove spora.

Članci 80. - 82. Ovim člancima propisuje se kada se presuda i rješenje mogu izvršiti. Presuda se može izvršiti nakon što se dostavi stranci, a rješenje se može izvršiti odmah nakon objave odnosno dostave stranci. Izvršenje presude provodi se sukladno pravilima o izvršenju kojima se uređuje izvršenje u općem upravnom postupku s obzirom na to da je ovdje riječ o izvršenju sudskih odluka, ali u upravnim stvarima. Ove sudske odluke zamjenjuju pojedinačne odluke javnopravnih tijela te je najprimjerenije da ih izvršavaju javnopravne osobe koje su ovlaštene odlučivati u upravnim stvarima i izvršavati te odluke, prema istim pravilima izvršenja. Međutim, rješenja kao postupovne odluke izvršava sud koji ih je donio, dok se na izvršenje novčanih obveza određenih rješenjem primjenjuju propisi koji se primjenjuju i na sudsko izvršenje.

Članci 83. - 88. Ovim se odredbama u ingerenciju Visokog upravnog suda unosi nov i važan institut – ocjena zakonitosti općeg akta. Riječ je isključivo o općim aktima koji nemaju pravni karakter propisa pa preispitivanje njihove zakonitosti nije u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske. Zahtjev za takvu vrstu ocjene zakonitosti moći će podnijeti stranka (fizička ili pravna osoba, te skupina osoba povezanih zajedničkim interesom) ako je pojedinačnom odlukom javnopravnog tijela koja se temelji na općem aktu došlo do povrede njihova prava i pravnog interesa. Zahtjev se podnosi u roku 30 dana od dana dostave odluke. Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud može pokrenuti po službenoj dužnosti ili na zahtjev suda. U članku 84. propisuje se što obvezno mora sadržavati zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta. Zahtjev se predaje Visokom upravnom sudu.

U članku 85. propisuje se postupanje suda po zahtjevu. Visoki upravni sud odbacit će zahtjev za ocjenu zakonitosti kada utvrdi: da akt koji se zahtjevom osporava nije opći akt, da se radi o propisu za čiju ocjenu zakonitosti je nadležan Ustavni sud Republike Hrvatske, da je zakonom osigurana druga zaštita od nezakonitosti općeg akta, da je zahtjev podnijela neovlaštena osoba ili da je nepravodoban. Visoki upravni sud može do donošenja presude rješenjem obustaviti izvršenje osporenog općeg akta i to rješenje objaviti u „Narodnim novinama“.

U članku 86. propisano je da Visoki upravni sud o zakonitosti općeg akta odlučuje na javnoj sjednici. Visoki upravni sud može održati i savjetodavnu raspravu ako ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima postupka, znanstvenicima i drugim stručnjacima. Kad sud utvrdi da opći akt nije suglasan sa zakonom i statutom javnopravnog tijela, presudom će ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe. Ukinuti opći akt odnosno ukinute odredbe općeg akta prestaju važiti danom objave presude Visokog upravnog suda u „Narodnim novinama“. Svaka fizička i pravna osoba kojoj je povrijeđeno pravo i pravni interes pojedinačnom odlukom donesenom na temelju ukinute odredbe općeg akta ima pravo podnijeti zahtjev nadležnom javnopravnom tijelu za izmjenu te odluke odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi upravnog postupka. Zahtjev se podnosi u roku od tri mjeseca od dana objave presude u „Narodnim novinama“ (članak 87.). Sud može obustaviti postupak ako podnositelj odustane od zahtjeva i donijeti rješenje o obustavi postupka kada prestanu postojati pretpostavke za njegovo vođenje.

Članci 89 Ovaj članak upućuju stranke da tijekom spora pred sudom mogu sklopiti nagodbu o predmetu spora. Nagodba se ne može sklopiti o zahtjevima kojima stranke ne

moгу raspolagati. Sud će tijekom spora upozoriti stranke na mogućnost sklapanja nagodbe. Sudska nagodba unosi se u zapisnik koji potpisuju i stranke. Ako se nagodba odnosi na cjelokupan tužbeni zahtjev, sud će rješenjem obustaviti spor, a ako se nagodba odnosi samo na dio tužbenog zahtjeva, sadržaj nagodbe sud će uključiti u izreku presude.. Sudska nagodba bez obzira na specifičnost tuženika u upravnom sporu (javnopravno tijelo), također je pravni institut koji i u ovom području nastoji omogućiti brže i učinkovitije rješavanje upravnog spora .

Članak 90. Ovim člankom propisuje se da će se svi sudski predmeti koji su zaprimljeni u Upravnom sudu Republike Hrvatske, a nisu dovršeni do 31. prosinca 2011., dovršiti se po odredbama Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 53/91, 9/92 i 77/92).

Članak 91. Ovim člankom propisuje se da stupanjem na snagu Zakona prestaje važiti Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 53/91, 9/92 i 77/92).

Članak 92. Ovim člankom određuje se da Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine i da će se objaviti u „Narodnim novinama“.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za potrebe provedbe ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. s obzirom da će ovaj Zakon stupiti na snagu 1.siječnja 2012. U 2011. imenovati će se 22 suca za četiri prvostupanjska upravna suda u Zagrebu, Splitu , Rijeci i Osijeku i zaposliti 14 službenika za sve sudove. U proračunskoj projekciji Ministarstva pravosuđa za 2011.predviđena su sredstva za suce i službenike prvostupanjskih upravnih sudova u iznosu od 8.963.000 kuna. Prvostupanjski upravni sudovi u Zagrebu,Splitu, Rijeci i Osijeku biti će smješteni u prostorima koje sada koriste pravosudna tijela s obzirom da je u tijeku racionalizacija sudačke mreže i da će sadašnji prostori biti dostatni za upravno sudovanje. Visoki upravni sud biti će smješten u prostorima sadašnjeg Upravnog suda Republike Hrvatske. Sredstva za zapošljavanje sudaca Visokog upravnog suda nije potrebno osiguravati u Državnom proračunu jer su sredstva za suce toga suda planirana u Državnom proračunu za 2010. u okviru sredstava za suce Upravnog suda Republike Hrvatske i projekcijama Državnog proračuna za 2011. i 2012. u razdjelu Ministarstva pravosuđa i u okviru ukupnih sredstava za redovnu djelatnost toga suda.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU I RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Konačni prijedlog Zakona o upravnim sporovima razlikuje se od Prijedloga Zakona o upravnim sporovima koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru u tome što su pojedine primjedbe zastupnika i nadležnih odbora Hrvatskog sabora na navedeni

tekst usvojene te ih je trebalo ugraditi u Konačni prijedlog Zakona.

Primjedbe i prijedlozi izneseni u saborskoj raspravi odnosili su se na nadležnost upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, i to prvenstveno na to da Visoki upravni sud ne može biti nadležan za odlučivanje o ustavnosti i zakonitosti općih akata, već samo za odlučivanje o zakonitosti općih akata. Također su dane primjedbe da bi upravni sudovi trebali postupati kao prvostupanjski sudovi kad rješavaju o tužbama protiv odluka o imenovanju sudaca, o imenovanju i razrješenju predsjednika sudova, zamjenika državnog odvjetnika i javnog bilježnika. Posebno je zatraženo da se Prijedlog Zakona nomotehnički uredi i da se izričaj pojedinih odredbi odredi jasnije.

S obzirom na to da su primjedbe nadležnih odbora Hrvatskoga sabora i zastupnika prihvaćene, Konačni prijedlog Zakona nomotehnički je uređen i izmijenjene su pojedine njegove odredbe, i to kako slijedi:

Odredbama članaka 83. do 88. Konačnog prijedloga Zakona posebno je uređena ocjena zakonitosti općeg akta. U ingerenciju Visokog upravnog suda unosi se nov i važan institut – ocjena zakonitosti općeg akta. Riječ je isključivo o općim aktima koji nisu propisi u smislu članka 128. Ustava Republike Hrvatske pa stoga preispitivanje njihove zakonitosti nije u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Stoga je , u skladu s primjedbama članak 12. kojim se određuje nadležnost Visokog upravnog suda izmijenjen tako da se u stavku 3. točki 2. propisuje da Visoki upravni sud odlučuje samo o ocjeni zakonitosti općeg akta, a ne odlučuje o ustavnosti općeg akta. Isto tako u članak 14. stavak 3. ugrađeno je rješenje o sastavu suda kad odlučuje o tom zahtjevu.

Također je prihvaćena i primjedba na članak 13. Prijedloga Zakona kojim se utvrđuje nadležnost Visokog upravnog suda, i to u dijelu koji se odnosi na postupanje po tužbama protiv odluka o imenovanju sudaca, o imenovanju i razrješenju predsjednika sudova, zamjenika državnih odvjetnika i javnih bilježnika, tako da člankom 12. stavkom 3. Konačnog prijedloga Zakona ovo odlučivanje nije stavljeno u nadležnost Visokog upravnog suda , već će kroz posebne zakone biti omogućeno dvostupanjsko odlučivanje.

U Konačni prijedlog Zakona ugrađena je primjedba kojom se predlaže da se propiše da građani mogu podnijeti i izvanredni pravni lijek za preispitivanje pravomoćne presude upravnog suda ili Visokog upravnog suda sličan institutu zahtjeva za zaštitu zakonitosti iz važećeg Zakona o upravnim sporovima. Stoga se u članku 78. Konačnog prijedloga Zakona propisuje da stranke mogu inicirati , a Državno odvjetništvo Republike Hrvatske podnijeti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude upravnog ili Visokog upravnog suda. Svrha toga pravnog lijeka je osiguranje mogućnosti izvanredne intervencije Vrhovnog suda Republike Hrvatske kao Ustavom Republike Hrvatske utvrđenog najvišeg suda u državi radi osiguranja jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana. Zahtjev podnosi državni odvjetnik u roku od šest mjeseci od dana dostave presude stranci. O zahtjevu odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću od pet sudaca. Vrhovni sud Republike Hrvatske zahtjev može odbiti ili usvojiti na način da ukine presudu i vrati predmet na ponovno rješavanje ili da preinači presudu.

Na odgovarajući način intervencijom u članak 2.stavak 2. Konačnog prijedloga Zakona proširena je primjena Zakona o upravnim sporovima sa pravne zaštite od pojedinačnih akata i postupanja javnopravnih tijela i na postupanje pravnih osoba koje obavljaju javnu službu (pružatelji javnih usluga).

Ostale primjedbe i prijedlozi u cijelosti su prihvaćeni i ugrađeni u Konačni prijedlog Zakona. Konačni prijedlog Zakona nomotehnički je uređen i lektoriran.